Kolbe, A. De suffixis ...
Homerico
Diss.

Greifswald 18..

[illegible]

[illegible]

[illegible]

DE SUFFIXI ΘΕΝ USU HOMERICO.

DISSERTATIO
INAUGURALIS PHILOLOGICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS

IN

ALMA LITERARUM UNIVERSITATE
GRYPHISWALDENSI

UNA CUM SENTENTIIS CONTROVERSIS

AD SUMMOS

IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE OBTINENDOS

DIE IV. MENSIS MARTII ANNI MDCCCLXIII

H. XII L. S.

PUBLICE DEFENDET

AUCTOR

ALEXANDER KOLBE,

POMERANUS.

ADVERSARII ERUNT:

C. DAMMANN, DR. MED.
H. HIECKE, CAND. PHILOL.
L. AHLBORY, CAND. THEOL.

GRYPHISWALDIAE,

TYPIS FRID. GUIL. KUNIKE, REG. ACAD. TYPOGR.

1863.

PRAECEPTORI SUMME REVERENDO

G. F. SCHOEMANNO

VIRO CUM IN CETERIS CLARISSIMO

TUM RERUM GRAMMATICARUM RATIONE TRACTANDARUM

AUCTORI GRAVISSIMO.

Ne quis tanquam parua fastidiat grammatices elementa, quia interiora uelut sacri huius adeuntibus apparebit multa rerum subtilitas, quae non modo acuere ingenia puerilia sed exercere altissimam quoque eruditionem ac scientiam possit. *Quint. Inst. or. I, 4, 6.*

I.

Quid significet proprie suffixum θεν.

De suffixi θεν usu Homerico disserere quoniam instituimus: ne quasi sine fundamento domum exstruere uideremur, id ante omnia faciendum putauimus, ut, quae proprie uis in illa uocula inesset, explicaremus. Respondet [1]) igitur hoc suffixum ei quod in Sanscrita lingua *tas*, apud Latinos *tus* [2]) scribitur: quae formae eodem fere cognationis uinculo continentur quo in iisdem linguis terminationes personales *μεν* (Dor. *μες*), mas Scr., mus Lat. (φέρομεν, b‘arâmas, ferimus). Namque [3]) et Indorum अ in ε atque in Lat. *u* persaepe immutari in uulgus notum est, nec raro sibilanti in fine uocabuli apud Graecos *ν* substitui solet [4]), siue ex ipso σ euasit [5]), siue abiecto illo ad confirmandam ultimam uocis uocalem postea adiectum est [6]). Restat, ut, θ quomodo ortum uideatur, addamus. Hac enim littera respecta *d‘* potius quam *t* in Scr. lingua apparere conicias [7]), quippe cum omnino Graecorum aspiratae tenues mediarum aspiratarum Scr. sermonis uices expleant, ut φ plerumque *b‘* aspiratae, χ *g‘* uel *h*, θ de-

nique *d'* loco deprehendatur[8]. Et inuenitur hoc ipsum d'as in praepositione ad'as (infra). Ad quam forma sane ϑεν suffixi proxime accedit: qua re tamen a *tas* tantum abest ut diuellatur, ut hoc quasi ponte quodam inter se coniungantur. Nam, ut cum Curtio[9]) dubitemus, rectene interdum Graecorum ϑ respondere Lat. *t* statuatur[10]): haec uix iusta uidebitur causa, cur cum Lat. *tus*, Scr. *tas* ϑεν coniungere nolimus, id quod nuper doctis quibusdam uiris placuit[11]). Imo probatur nobis illorum opinio qui, sicuti apud Graecos praeter ϑεν τος (ἐκτός, ἐντός) habeamus, ita apud Indos secundariam suffixi *tas* formam d'as exstitisse censent[12]). Neque desunt exempla quibus leni formae aspiratam facile adiungi demonstretur[13]): quam rem hic euenisse eo minus mireris, quod ea (primitus quidem) sequitur consonans (*s*, σ) quae aspiratis imprimis faueat[14]). Ceterum *tas* refertur[15]) ad demonstratiuam illam radicem *ta* quam etiam in Graeco τόν (cf. Lat. is-*tum*) habemus. Qua radice cum seiuncti quid ab eo qui loquitur significetur: particulis *tas* et ϑεν, quae usum quoque similem admodum habent[16]), ipsa seiunctio siue seiungendi actio declaratur.

Ergo accedentibus nobis ad Homericos locos hoc constabit, ϑεν particula sicuti Indorum suffixo *tas*, quocum etiam etymologice conuenire illam ueri simile certe arbitramur, significari proprie locum ex quo quid proficiscitur; tum etiam, ut ferme fit, de similibus rebus usurpari licet; ut uice fere fungatur ablatiui[17]), quem Graecis sic uindicare non dubitarimus. Genitiuis certe, quamquam antiquitus huc sunt relatae[18]), minime congruentes putandae sunt formae in ϑεν exeuntes: etiam si non raro adhibentur ubi in pedestri sermone genitiuos ponimus, atque etiam inueniuntur exempla[19]) quibus aberratione quadam uel confusione elocutionis pro uero genitiuo hoc ϑεν scriptum esse non possimus negare.

An uero iis assentiemur qui genitiuo eandem significationem tribuunt quam nostro ϑεν assignandam esse apparet? Quod quam falsum esset, cum alii demonstrarint[20]), uix opus est multis hic repetere. Satis habemus

commemorasse, quonam modo fieri potuerit, ut genitiuus, siquidem, unde quid exeat, primitus declarat, ad accuratiorem notionis antecedentis explicationem adhiberetur[21]) uelut in Τροίης ἱερὸν πτολίεϑρον, ἱερὸν[22]) μένος Ἀλκινόοιο, Μαλειάων ὄρος αἰπύ et quae sunt reliqua id genus. Nec negligendi profecto sunt loci qualem habemus Od. 3,249 sqq.: Ποῦ Μενέλαος ἔην; .... ἦ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ; Vbi Menelaus erat? — An Argis[23]) non erat Achiuis? Adde ad hunc locatiuum genitiui usum (de quo uide etiam Sch. p. 147 med.) exempla huiusce modi: ἰὼν πολέος πεδίοιο. Il. 5, 597. πεδίοιο διωκέμεν ἔνϑα καὶ ἔνϑα. ibd. 222, ubi cum simplicius per se πεδίοιο cum uerbo, non cum ἔνϑα uideatur construi, tum similibus quos addidimus locis comprobatur. πεδίοιο διωκέμεν ὄρνεον ἄλλο. Il. 13, 64. πόλινδ' οἴσουσι κονίοντες πεδίοιο. ibid. 820. ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο. Od. 8, 122. ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος. (De accentu uocis οἱ cf. e. c. Reiz. de acc. incl. p. 6.) Eaque inter genitiuum et locatiuum necessitudo intercedit, ut uel eiusdem exitus interdum uterque casus particeps fiat (Scr. as'vayôs = in duobus equis et duorum equorum)[24]), uel in alterius formam alter casus inuadat[25]).

Quid multa? Suum cuique concedatur: maneat genitiuis inhaesiua, ut ita dicam, et definitiua uis, ablativorum loco formae in ϑεν cadentes habeantur. Quod quam recte cum Boppio[26]) proferamus, insequentium exemplorum copia demonstrabitur. Ἰλιόϑεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν. Od. 9, 39. Οἰχαλίηϑεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος. Il. 2, 596. Νιρεὺς αὖ Σύμηϑεν ἄγε τρεῖς νῆας ἐΐσας. ibd. 671, quibus locis sic P. (Paraphrasis Iliadis Graeca a Bekkero scholiis in Iliadem appendicis loco addita. Berol. 1827.): ἀπὸ Οἰχαλίας πόλεως πορευόμενον παρὰ Εὐρύτου τοῦ Οἰχαλιέως. ὁ Νιρεὺς πάλιν ἀπὸ Αἰσύμης ἤγαγε τρεῖς ναῦς ἰσοτοίχους. ἔνϑ' (quo) Ἀργόϑεν ναῦν ποντίαν ἐστείλαμεν. Eur. Iph. T. 70. ἐξάγειν Θήβηϑεν. Diod. Sic. 15, 52. Ἀργεῖοι ἀνέϑεν τῷ ΔιϜὶ τῶν Κορινϑόϑεν, ex spoliis Corinthiis detractis. Boeckh. Corp. Inscr. I nr. 29 p. 47. cf. (apud Mommsenium Röm. Gesch. I ed. 2 p. 295 nt.)

ίρον ὁ Δεινομένεος καὶ τοὶ Συρακόσιοι τοῖ Δὶ Τύραν' ἀπὸ
ʼμας. Neque raro, cuias quis sit, his formis exponitur
le ab Homerico illo: Τίς πόϑεν εἷς ἀνδρῶν; cf. Hdt. I, 35:
υνϑάνετο ὁκόϑεν τε καὶ τίς εἴη. Sicuti igitur apud Latinos
bemus: „Reducitur ad eum deprensus ex itinere N. Ma-
ıs Cremona.“ (pro uulgari Cremonensis). Caes. B. C.
24, 1. uel „Caesar desiderauit equites C. Fleginatem
acentia, A. Granium Puteolis, M. Sacratiuirum Capua.“
l. III, 71, 1; atque tribuum nomina nudis ablatiuis addi
lent[27]): ita Graece genus, δῆμος imprimis ϑεν particula
ssim significatur. 'Αλωπεκαὶ δῆμος τῆς 'Αντιοχίδος· ὁ δὲ
ιότης 'Αλωπεκεὺς καὶ 'Αλωπεκῆϑεν. Harpocration (ed.
kker. Berol. 1833) p. 13. Σωκράτης ὁ 'Αλωπεκῆϑεν.
ato Gorg. 495 d. 'Αριστείδης ... τῶν δὲ δήμων 'Αλωπεκῆϑεν.
ıt. Aristid. 1. (cf. Pericl. 3. init.: τ. δὲ δήμων Χολαργεύς.)
ͅ Κριτοδήμου ϑυγατέρα τοῦ 'Αλωπεκῆϑεν. Lys. 19, 16.
ιστόμαχος ὁ 'Αλωπεκῆϑεν. Demosth. 23, 13. ἐπετρέψα-
ν Νικομάχῳ Βατῆϑεν. Isocr. 18, 10. Λυσικλῆς Δρακον-
ου Βατῆϑεν. ter legitur Boeckh. Corp. Inscr. I nr. 141
196 sqq. ... ικοῦ Περγασῆϑεν ibd. Τάδε παρέδοσαν οἱ
μίαι τῆς ϑεοῦ οἱ ἐπὶ Δεξιϑέου ἄρχοντος [interciderunt
aestorum quattuor primorum nomina] τῆς Κεφαλῆϑεν,
ιόμαχος 'Αχαρνεύς. nr. 151 p. 238 sqq. similiter in cata-
;is quibusdam 'Αγρυλῆϑεν (quater). nr. 293 p. 401, 'Αλω-
εῆϑεν, Παλληνεὺς, Κολωνῆϑεν, Βατῆϑεν nr. 295. p. 401 sq:
Göttling. ad Hes. Op. 1. ἠρόμεν ὁπόϑεν δημοτεύοιτο ...
ιδὴ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι Δεκελειόϑεν. Lys. 23, 2. τινὰ
εελειόϑεν δημοτευόμενον Παγκλέωνα. ibd. §. 3. Σιμμίας
ὁ Θηβαῖος καὶ .... καὶ Μεγαρόϑεν Εὐκλείδης τε καὶ Τερ-
ον. „Simmias aus Theben ..., aus Megara Eukl. ...“
ıtons Phaedon Griech. und Deutsch. 2. Aufl. Leipz.
gelmann. 1849. Μοῦσαι Πιερίηϑεν (= Πιερίδες Scut. 206)
ιδῆσι κλείουσαι δεῦτε δὴ ἐννέπετε. Neque enim uideo (cf.
ttling. et Heinsium h. l.), quid sit quod hac simplicis-
na constructione omissa Πιερίηϑεν aut ad δεῦτε uer-
s sequentis abstrahamus potius quam referamus (ctr.
hreuelium. Hesiod. quae exstant c. nt. Lips. 1684: „Huc
este ad me ex Pieria“, Tzetzen, Spohnium) aut cum

κλείουσαι coniungamus. (ctr. G. Hermannum). Certissime igitur apud Graecos θεν suffixi uis ablatiua cognoscitur. Quid quod in Pracrita [28]) lingua ablatiuus ex radice addito dò, quod respondet Scr. *tas*, linguae Pali *to*, efficitur, Scr. uero sermonis ablatiui *t* terminale [29]) cum *tas* particula haud dubie cohaeret? Neque huc non pertinent ablatiui in *d* exeuntes, qui lingua Sendica [30]), Osca [31]), prisca Latina [32]) seruati sunt, alibi [33]) uestigia certe reliquerunt.

Et dubitabit quisquam has formas in θεν cadentes habere pro ablatiuis?

II.

De forma θε ν finali carente.

Jam uero, ueluti multa in linguis litterisque humanis initio uiuida quasi atque uigentia usu quotidiano elanguescunt torpescuntue, sic minime ubique nostro θεν propriam uim conseruatam uidemus, sed magis magisque obtusum uocabulum esse et passim iam apud Homerum hebetatum legentibus occurrere. Euenit autem persaepe, ut mutata notionis ui ne forma quidem, utpote quae debeat accommodata esse rei, in statu suo perseueret, sed uel accentus inuertatur [1]), uel longa syllaba corripiatur [2]), uel littera eiciatur [3]), aliqua denique ratione ipsa uox immutetur [4]). Neque θεν suffixo hoc non accidit. Saepius enim (ac proprie certe ubi non plane viget [5]) itaque praecipue in adverbiis) ν finale abicit [6]) et sequente uocali etiam ε, ut interdum nihil relinquatur nisi θ' (πρόσθεν, πρόσθε, πρόσθ'). Ceterum ex iis quae supra de suffixi origine dicta sunt efficitur hic quidem minime licere putari ν postea esse assumptum. Ea enim quae contra monuit Pottius [7]) vix satis grauia nobis cum Boppio (III. 67, 68 nt.) argumenta uidentur quibus θε principalem esse formam nobis persuadeat, cum praesertim et apud Homerum et apud Atticos in substantiuis raro certe inueniatur neque unquam pronominibus personalibus addatur, denique hac breuiore

forma imminuta fere ipsa suffixi notio appareat. Hoc tamen uir doctissimus (Etymol. Forsch. II, 302 sqq.) comparatiuae ille quidem grammaticae scientia adiutus contra Buttmann.[8]) recte exposuit nequaquam ubique ν ἐφελκυστικόν quod uocatur primitus uocabulis adesse, postea interdum euanuisse. Imo sola terminatione σι(ν) uel uerbali uel nominali respecta nomen ἐφελκυστικόν uel παραγωγικόν plane suo iure traxisse uidetur; quamquam alibi ueluti in ἔτυπτεν (cf. Scr. Lat. —at) in abiectae consonantis locum successisse quodam modo uidetur[9]), neque desunt exempla quibus ex ipso σ finali ortum arbitreris[10]). Quod autem apud Aeoles et Dores praeter formam θεν θα in usu fuisse perhibetur, satis magno argumento nostrae esse sententiae uidetur, quoniam nisi in iis aduerbiis θα non inuenitur quae a propria significatione aliquid discesserint, ν autem exstat ubicunque motus ex aliquo loco declaratur. Cf. Apoll. de adu. p. 563 l. 21 sqq.: οὐ γὰρ ἐφικτὴ πᾶσα μετάθεσις τῶν εἰς θεν ληγόντων τοπικῶν εἰς τὸ α· οὐ γὰρ οὐρανόθεν οὐρανόθα φασὶν οὐδὲ τὸ ἄλλοθεν ἄλλοθα, τὸ δὲ ἔμπροσθεν ἔμπροσθα, ἔνερθεν ἔνερθα, ὄπισθεν ἄπισθα· ὁ δ' ἐξύπισθα καυταθείς· πρόσθεν πρόσθα. Vide etiam p. 604 l. 16 sqq. Ahrens. de dial. Gr. I, p. 153.

III.

Quo modo formae in θεν exeuntes effingantur.

De ipsius suffixi θεν origine, natura formaque quoniam disseruimus: quanam ratione uocibus affigatur[1]), quoque loco accentus pronuntietur[2]), paucis uidetur exponendum, eo magis quod nusquam satis subtiliter, perspicue, eleganter explanata haec uidimus. Nos quidem quam simplicissime et accuratissime rem peragere pro uirili parte studebimus.

Ac primum quidem iis nominum pronominumque thematibus[3]) quae in uocales exeant nudum θεν adicitur, consonantibus interposito ο coniungitur. (cf. Pott. II, 375): ἐμέ-θεν (Thema ἐμό cf. ἐμός vel debilius ἐμε cf. ἐμε(σ)ιο.

Bopp. II, 104 sq.), εὐνῆ-θεν, πό-θεν, Πυλό-θεν, ἀλ-ό-θεν. Sic Διόθεν quoque et ἠῶθεν facillime explicantur, utpote quae ex ΔιF-ό-θεν[4]) et ἠFοσ-ό-θεν[5]) euaserint. Age uero κρῆθεν (in κατὰ κρῆθεν) nonne ab norma modo proposita discedere ita uidetur, ut τ finale thematis (κάρητ-ι Il. 15, 75) non sit respectum? Attamen haec difficultas nullo negotio tollatur κατὰ κρῆθεν in κατ' ἄκρηθεν mutato (Bk. L. M.). Tum uero loco Hesiodeo (Sc. 7) τῆς καὶ ἀπὸ κρῆθεν βλεφάρων τ' ἄπο κυανεάων quid faciemus? Reuertamur igitur cum Spitznero (ad Il. 16, 548) et Thierschio (§. 131, 3) ad Aristarcheam[6]) scripturam κατὰ κρῆθεν, in qua iam non offendemus, si quidem reputauerimus neque τ necessario ad radicem pertinere, quippe ex qua etiam κάρα-ν-ος et κάρη-ν-ον oriunda esse intelligamus, et ab ipsa radice κ(α)ρα siue κ(α)ρη similiter atque κρή-δεμνον hanc uocem bene potuisse deriuari. — Quotienscunque autem θεν comparatiuo τερο suffigitur, ne quattuor deinceps breves syllabae se excipiant, ο in ω mutatur: ἑτέρωθεν, ἑκατέρωθεν, similiter ἑτέρωθι (◡◡–◡ pro ◡◡◡◡), cf. σοφώτερος pro σοφό-τερος (◡–◡◡ pro ◡◡◡◡).

Aduerbia plerumque nulla mutatione facta θεν recipiunt: ἄνευ-θεν, nisi quod in quibusdam littera antecedens uel ω uel σ haud dubie ad leuandum metroue accommodandum uocabuli pondus extruditur: ἑκάτερ(ω)θε, ἔκτο(σ)θεν, ὄπιθεν pro ὄπισθεν quod ipsum ad ὀπίσωθεν refertur. Similiter semper fere πρόσθεν legitur pro πρόσωθεν uel πρόσσοθεν (Il. 23, 533), quod, quia duplex fortasse σ primitus inerat (Benfey. I, 137), non tam traiecta quantitate[7]) quam correpto ω (cf. ἔξοθεν pro ἔξωθεν ap. Stesichorum. Schol. D. Thr. p. 945 l. 26) ex illo prodiisse dicemus[8]). Porro sunt aduerbia quorum ν vel ς finale ante θεν nunquam conseruetur: ἔνδοθεν, σχεδόθεν, ἕκαθεν, ἐγγύθεν. Cuius rei nescio an haec fuerit causa, quod formae illae ex ipsis iis adiectiuis thematibus factae uidentur quorum casus primitiua aduerbia ἔνδον[9]), σχεδόν[10]), ἑκάς[11]), ἐγγύς[12]) fuisse existimauerim. Πάροιθεν autem simplicissime cum παροίτερος, παροίτατος ad locatiuam formam πάροι reuocemus, cui casui θεν affixum uidetur[13]). Postremo animad-

uertendum est semper ἐκεῖϑεν neque nunquam ἔνερϑεν apud Homerum omisso primo ε legi, quam rem minime mireris, quia initio uocabuli latissime illud quidem patet, quod radici uocalis additur, nonnunquam etiam subtrahitur[14].

Deinceps[15] ut metaplasticas formas uelut ῥιζόϑεν omittamus, praesertim cum apud Homerum non exstent, de accentu dicendum erit. Et ualent huc quidem in uniuersum generales leges prosodiae, primum ut tonus in deriuatis uocabulis loco suo remaneat (πόϑεν, ὅϑεν, τόϑεν, scr. kútas, yátas, tátas) nisi aucto nimis in fine uocabulo, unde ἐτέρωϑεν ex ἕτερος habemus, deinde ut ultima breui, si ipsa longa natura sit, penultima circumflexo insigniatur, ut in εὐνῆϑεν ab εὐνή. In ο tamen antecedens ϑεν plerumque accentus descendit: Ἰλιόϑεν, λειμωνόϑεν cf. κοτυληδονόφιν, κυκλόσε, similiter atque apud Indos adeo tonus usitato in uocibus compositis more (Bopp. Vergl. Acc. p. 189) imminuatur, ut apud substantiua tas nunquam non acuatur (d'armatás ex iure, iuste), id quod apud Graecos soli ποϑέν indefinito accidit, cuius forma ab interrogatiuo πόϑεν una accentus debilitate differt, nimirum quia omnino apud Graecos uoces indefinitae ut infirmiores sensu ita inferiores tono sunt quam interrogatiuae, quibuscum ceteroqui congruunt[16]. Tria tantum nomina non in ο, sed in radicali syllaba accentum reseruarunt: οἴκοϑεν, ἄλλοϑεν, πάντοϑεν (quamquam inuenitur etiam πανόϑεν), fortasse quia hae formae iam antiquissimis temporibus exstiterunt itaque antiquitatis paullo sunt tenaciores. Pariter non solum ἔνδοϑεν, uerum etiam ἔκτοσϑεν, ἔντοσϑεν, ἕκαϑεν (ἀνέκαϑεν) denique ὕπερϑεν (ἄποϑεν) proparoxytona ab oxytonis primitiuis formantur (Att. tamen ἕκας Apollon. de adu. p. 570 l. 26) tono principali haud dubie sedi restituto, quod in ὕπερϑεν et ἄποϑεν facillime intelligitur quoniam certissime[18] proprie priores syllabas ὑπέρ et ἀπό acuerunt, unde inclinantibus ad uocem ipsis definitam praepositionibus tonus uulgo quidem progressa est; aduerbialiter autem positarum praepositionum accentus in penultima remansit cf. πάρα = adest, ἄνα = surge etc.

Denique ut ποθέν indefinito ita ὅθεν recto sensu collocatum accentu inclinatur; validiore notionis ui uel interrogatiua uel reflexiua utriusque tonus quoque stabilitur [19]).

Jam absolutis iis quae in uniuersum de suffixo θεν disputanda uidebantur transeamus ad consideranda exempla quaecunque in Iliade et Odyssea quales nunc manibus tenemus leguntur. Quam rem sic instituemus, ut primum substantiua, deinde adiectiua, tum pronomina, postremo aduerbia enumeremus [20]), quaeque ad singula recte diiudicanda pertineant addamus. Quibus factis nihil restabit, nisi ut quae inde sequuntur paucis comprehendamus totumque opusculum conficiamus.

IIII.

Enumerantur substantiua quae addito θεν apud Homerum occurrunt.

Atque ut initium faciamus a substantiuis, θεν, ut pertinet primitus ad locum ex quo quid prodit uel efficitur, ita apud substantiua hoc saepissime usu inuenitur. Cuius rei exempla primum non pauca propria nomina, quibus etiam in pedestri sermone non ita raro θεν additur, deinde appellatiua recensebimus.

1. Nomina propria.

a) Urbium nomina.

Ἀβυδόθεν. ὅς οἱ Ἀ. ἦλθε. Il. 4, 500.

Αἰνόθεν. ὃς ἄρ' Αἰ. εἰληλούθει. Il. 4, 520.

Ἀρίσβηθεν. ὃν Ἀ. φέρον ἵπποι. Il. 2, 838 (Omisit L. M.) 12, 96.

Ἰλιόθεν. ἔπλεεν Ἰ. Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας. Il. 14, 251. I. φέρων ἄνεμος Od. 9, 39.

Καβησόθεν. K. ἔνδον ἐόντα. Il. 13, 363.

Μυκήνηθεν. αἵ τοι ἕποντο M. Il. 9, 44 (Omisit Dc. p. 1315 s. u. Μυκήνη).

Οἰχαλίηθεν ἰόντα. Il. 2, 596.

Πυλόθεν, ἣ φέρε Τηλέμαχου Π. Od. 16, 323.

Σπάρτηθεν. ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας. ἢ ὅγε καὶ Σπ. Od. 2, 327. υἱεῖ δὲ Σπ. Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην Od. 4, 10.

Τροίηθεν. (L. M. Τρώηθεν, Τρώηθε[1])) Τ. ἰών. Od. 3, 257. ἰόντες. 3, 276. 4, 488. ἀποπλαγχθέντες Od. 9, 259. ἀλώμενος. 11, 160. (Dc. omisit 3, 276. 11, 160).

Compara cum his formis de Latinis urbium nominibus ablatiuos, cum nude positi unde quid ueniat significant.

b) Terrarum insularumque nomina.

Θρήκηθεν. τώτε Θ. ἄητον. Il. 9, 5. τὸν νῆες Θ. ἄγουσιν 72.

Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα. Il. 15, 438.

Κρήτηθεν. ὁπότε Κρ. ἵκοιτο. Il. 3, 233.

Λεσβόθεν. τὴν Λ. ἦγεν. Il. 9, 664.

Λυκίηθεν. ἀπορνύμενον Λ. Il. 5, 105.

Σύμηθεν. Νιρεὺς αὖ Σ. ἄγεν τρεῖς νῆας ἐΐσας. Il. 2, 671.

Σιδονίηθεν. γυναικῶν Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς ἤγαγε Σιδονίηθεν. Il. 6, 291. „ex Sidonia, finibus Sidoniis“ (Σιδονία Od. 13, 285), non: Sidone (Papius parum accurate: Aus Sidon, von Sidon her).

Σκυρόθεν. τὸν παῖδα Σ. ἐξαγάγοις. Il. 19, 332.

c) Montis nomen.

Ἴδηθεν κατιοῦσα. Il. 4, 475. Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐπεὶ ἴδε. Il. 8, 397. Ἴδηθεν Οὔλυμπόνδ' ἐδίωκε. Il. 8, 438. Ζεῦ πάτερ Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε. Il. 3, 276. 320 (h. l. om. Dc.) 7, 202. 24, 308. ex Ida monte regnans.

Longe alia quidem opinio apud ueteres ferme obtinuit. cf. Schol. Il. 3, 276: ἡ διπλῆ, ὅτι (i. e. signum criticum adiectum est, quod) ἀντὶ τοῦ Ἴδης μεδέων. — τῆς Ἴδης βασιλεύων ἢ ἐξ Ἴδης, ὥς τινες. τὸ γὰρ θεν μόριον ἤτοι παρέλκεται[2]) ἢ ἀντὶ τῆς ἐξ προθέσεως λαμβάνεται. — ἐξ Ἴδης ἐποπτεύων. — ad 3, 320: ὁ τῆς Ἴδης βασιλεύς· τιμᾶται γὰρ ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ τῆς Ἴδης Ζεύς. καὶ βωμὸς αὐτοῦ ἐστιν, ὡς καὶ αὐτός ὁ ποιητής φησι· Γάργαρον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις. (Il. 8, 48) — ad 7, 202. ἡ διπλῆ, ὅτι τὸ θεν παρέλκει, νῦν ἔστι γαρ ἀντὶ τοῦ Ἴδης. — Apollon. adu. p. 598

l. 28: οὐ γὰρ ἄλλο ἐστὶν ἢ Ἴδης μεδέων. p. 608 l. 25 sqq.: ἔσθ᾽ ὅτε ταῖς γενικαῖς μόνον ἡ παραγωγὴ ἰσοδυναμεῖ... ὡς τὸ Ἴδηθεν μεδέων. p. 623 l. 26 sqq.: ἀντὶ γὰρ γενικῆς τῆς Ἴδης φασὶν Ἴδηθεν μεδέων. P. (cf. p. 3) autem semper habet: (ὁ) τῆς Ἴδης βασιλεύων, quasi nihil sit nisi uocis Ἰδαῖος circumlocutio (Il. 16, 605. 24, 291). Sed hanc eandem ob causam, quod Idaius Iuppiter uocatur, quodque templum in monte habitat, uidetur etiam ex monte res hominum regere. Nam a sede regis regendi actio in omnes circum partes proficiscitur. Quid autem est, cur in hac una phrasi aliter intelligamus, atque ceteris locis debet explicari Ἴδηθεν? An uero est locus ubi addito θεν nomina propria genitiuorum loco habeantur? Nam quod alibi licet μεδέων cum genitiuo coniungi, quid huc ualet? Non dissimiliter deus apud Lucam 11, 13 ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ ab Iesu appellatur, cum loco in cetris admodum pari apud Matthaeum 7, 11 ὁ πατὴρ ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς legatur, quae formula in hoc euangelio saepius redit (5, 16. 6, 1. 6, 9. 7, 21. 10, 32. 33. cf. Mrc. 11, 25 — ὁ πατὴρ ὁ ἐν οὐρανοῖς Mth. 5, 45. 12, 50. 16, 17. 18, 10. 14. 19), atque etiam ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος (cf. Ἰδαῖος) dicatur. Mth. 5, 48. 6, 14. 26. 32. 15, 13. 18, 35. 23, 9. (Ceterum Lucas neutrum epitheton, Marcus alterum uno loco (11, 25) usurpat).

2. Nomina appellatiua.

ἀγορῆθεν. ἀφήσω πεπληγὼς ἀγ. Il. 2, 264. ἦμος ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγ. ἀνέστη Od. 12, 439. tempore pomeridiano. Dc. p. 12. cf. πλήθουσα ἀγορά, πρὶν λυθῆναι ἀγοράν etc. — Od. 10, 114: ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει. Sic etiam ἐξ Ἴδης praeter Ἴδηθεν in Iliade legitur. 8, 75 cf. Similia saepe inueniuntur.

ἀγρόθεν. ἐρχομένην. Od. 15, 428. κατιόντα ἀγρ. 13, 268.

ἀπείρηθεν. γρηῦς ἀπειραίη, τήν ποτ᾽ ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον. Od. 7, 9. (ad elocutionem cf. πατροφονῆα, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα. ἀμφικτίονες, οἱ περιναιετάουσιν) ex continenti. De Epiro uix acceperim. An unquam haec terra ab Homero nominatur? (cf. Pape. Wörterb. der Griech. Eigenn. ed. 2. p. 145. s. u. Ἤπειρος: Das eigentliche Epirus

hat zuerst Thuc. 3, 114). Contra Bk. L. M. Ἀπείρηθεν scribunt. cf. Nitzsch. ad Od. Vol. II p. 135.

δαίτηθεν ἰόντα. Od. 10, 216.

δημόθεν. καὶ οἱ τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις.. δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας. Od. 19, 197. cf. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον τισόμεθ'. Od. 13, 14. — L. M. von Volkswegen.

εὐνῆθεν ἀνίστατο. Od. 20, 124. cf. ἐξ εὐνῆφι, ἐξ εὐνῆς, ἐκλεχέων.

ἱππόθεν ἐκχύμενοι. Od. 8, 515. ἐξίμεναι (Alii ἐξέμεναι). 11, 531.

κλισίηθεν. ex tabernaculo, ἐκ κλισίης. (Il. 9, 178). κλ. ἄγοντες. Il. 1, 391. ἀπούρας. 9, 107. ἀκούσας ἔκμολεν. 11, 503. Si quidem κλ. pertinet ad ἀκούσας, cf. Il. 9, 572: ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβεσφιν. — κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθείς. N. T. Luc. 11, 7.) κλ. ἰόντα. 12, 336. (Desideraui apud Dc.) ἰοῦσα. 19, 288. ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος 13, 296. οἰσέμεναι κλ. 23, 564.

λειμωνόθεν. ἔρεψαν ὄροφον λ. ἀμήσαντες. Il. 24, 451. „de prato.“ Dc.: ex palude colligentes.

οἴκοθεν, domo, usitatum etiam Pindaro et Atticis (Pd. Ne. 9, 46: οἴκοθεν στείχειν. Plat. Parmenid. 126 a: οἴκοθεν ἐκ Κλαζομενῶν.) Il. 11, 632: δέπας, ὃ οἴκ. ἦγ' ὁ γεραιός. „which he brought from home.“ Dc. Translato sensu: de meo, de suo: πάντ' ἐθέλω (ει) δόμεναι καὶ ἔτ' οἴκ. ἄλλ' ἐπιθεῖναι. Il. 7, 364. 391. (Falso L. M. 346.) οἴκ. ἄλλο Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι. 23, 558. ἵππον δέ τοι αὐτὸς δώσω, τὴν ἀρόμην. εἰ καὶ νύ κεν οἴκ. ἄλλο μεῖζον ἐπαιτήσειας, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι βουλοίμην. — De Od. 19, 237 cf. II, nt. 5 init.

οὐρανόθεν. ἦλθε δ' Ἀθήνη οὐ. Il. 1, 195. ἦλθον οὐρ. 1, 208. (Om. Dc.) Accedit una ex sollemnibus illis formulis Homericis, quae, ut perpetua epitheta ornantia, propriae sunt epicae poesis: ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. Od. 5, 294. 9, 69. 12, 315. — οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ. Il. 16, 300. et ascribam bono animo etiam 8, 558, licet spurius uersus sit putandus, quoniam criticum huiusce modi negotium alienum est ab hac commentatione; „in der Luft, in the air“ Dc. Melius Uschner. (Homer's

Ilias: übers. Berl. 1861): Endlos aber erschliesst sich vom Himmelsgewölbe der Aether.

οὐϱ. καταβάς. Il. 11, 184. Od. 6, 281. καταβᾶσα. Il. 17, 545. Od. 20, 31. νέφος ἤγαγε Φοῖβος Ἀπόλλον οὐϱ. πεδιόνδε Il. 23, 189. οὐδὲ σελήνη οὐϱανόϑεν πϱοὔφαινε. Od. 9, 145. (cf. II nt. 5) „Schien vom Himmel herab.“ J. H. Voss.

ποντόϑεν. κῦμα. π. ὀϱνύμενον. Il. 14, 395. Mira socordia h. l. s. u. πάντοϑεν affert L. M.

πϱύμνηϑεν. Ἕκτωϱ δὲ πϱ. ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεϑίει. Il. 15, 716.

„At propria ui amissa πϱ. pro genitiuo accipiendum est.“ Potuit quidem poeta πϱύμνης scribere, sicuti paullo supra (704) legimus Ἕκτωϱ δὲ πϱύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόϱοιο, nec licet aliter in pedestri sermone dicere, ut habet utroque loco P. τῆς πϱύμνης ἐπελάβετο. Sed nescis eandem rem uarie posse et accipi et uerbis exprimi? Legi nuper in scriptione quadam Wichernii „wegen des Weiteren darf verwiesen werden“ nec procul inde audacius „des Weiteren verweisen.“ (cf. „in diesen Blättern des Weitern widerlegen.“ J. W. Hanne, Bekenntnisse 1861. p. 25.) Res non diuersa, sed aliud aliter sentimus. Cuius rei ne obliuiscamur, uehementer est cavendum. Talia enim negligentes qui poterimus in ipsa linguarum, ut ita dicam, penetralia intrare et propriam gentium indolem recte discernere ac diiudicare? Dicimus nos nostro iure: „am Baume hangen“, in arbore pendere, suo iure Graeci dicunt „κϱέμασϑαι ἐκ τοῦ δένδϱου“ ex arbore pendere. Tale autem discrimen praetermittere philologum dedecet, decet illustrare et explicare. Tangens igitur rem tactam afficit aliquo modo, cum transeat ad eam uis tangentis. Itaque non sine ratione mere logice et nos et Latini his uerbis casum transitiuum uel affectiuum [3]), „accusatiuum“ adiungimus. Graecis uulgo tangentem res quasi in sua recipit, inhaerescit quodam modo in ea (cf. ἔν τ᾽ ἄϱα οἱ φῦ χειϱί). Ita bene ad modum et poetice casui inhaesiuo „genitiuo“ haec uerba coniunxerunt. Hoce loco sic res animis informatur, ut tangendi actio initium uideatur a re tangenda capere [4]). Similiter pro Homerico (Il. 4, 463)

τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων. P: τοῦτον δὲ πεσόντα ἐκ τῶν ποδῶν κατείληφεν ὁ βασιλεύς.

ὑπερωϊόθεν. Τοῦ δ᾽ ὑπ. φρέσι σύνθετο θέσπιν ἀοιδήν. Od. 1, 328. „ex superioribus aedibus". Dc. cf. (s. u. κλισίηθεν p. 12). Il. 11, 603. Nos paullo aliter: „oben im Söller". J. H. Voss.

ὑψόθεν. ἐκ τοῦ ὕψους, ex altidudine κατὰ δ᾽ ὑψ: ἧκεν ἐέρσας. Il. 11, 53: ὑψ. ἔμβαλ᾽ ἀείρας „sublat. iniecit ex sublimi." 12, 383: τῷ δ᾽ αἰετῷ εὐρύοπα Ζεὺς ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι. Od. 2, 147: δεινὸν δὲ βρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε ὑψόθεν. Il. 20, 57: αὐτίκα δ᾽ ἐβρόντησεν ἀπ᾽ αἰγλήεντος Ὀλύμπου ὑψόθεν ἐκ νεφέων. Od. 20, 104: δὴ τότ᾽ Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ᾽ ἀνέσχεν ὑψ. ἐξ ὀροφῆς, ut ex sublimi penderet. Bene J. H. Voss: Hoch von der Decke daher. Od. 22, 298. — κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ ὑψ. ἐκ πέτρης: Od. 17, 210. ἐκρέμω ὑψόθεν. Il. 15, 18: Ex sublimi pendebas.

Non mere ad locum pertinent, sed ad causalem uim transeunt:

Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθεν. Il. 24, 194. Δι. δέ μοι ἄγγελος ἦλθεν. 561.

θεόθεν, diuinitus: θ. δ᾽ οὐκ ἔστ᾽ ἀλέασθαι. Od. 16, 447. „vom Gott her". Voss. Versus a Faesio hic citatus (Od. 9, 411): νοῦσον γ᾽ οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι sensu admodum similis est; ad elocutionem conferas malim οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα ἔκ γε μνηστήρων.

Non raro praepositiones adiunguntur quibuscum genitiuus coniungi solet: ἀπό uel ἐξ. Quae res uidetur non nihil attulisse, ut hunc ablatiuum in θεν genitiui instar esse falso opinari inciperent itaque [5]) suffixo ad genitiuum declarandum abuterentur (uide c. VI. fin.). Sed, tametsi, utrum solum οὐρανόθεν dicam an ἐξ uel ἀπό addam, eodem redit: tamen minus accurate abundare praepositionem multi profitentur [6]). Prudentius iudicatur Umbr. Spdkm. II p. 72: proximus ab re. Die Praep. Lat. um d. Verhältniss genauer zu bezeichnen, für dessen Ausdruck der blosse Casus in seiner Grundbedeutung schon hinreichend ist. Exempla apud Homerum exstant haec:

1. Nomina propria.

ἐξ Αἰσύμηθεν. Il. 8, 304.

ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα (ἰόντι). Il. 24, 492 (de quo l. cf. c. II. nt. 5). Od. 9, 38.

2. Nomina appellatiua.

ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν. Il. 21, 335.

Neque enim cum Faesio ἐξ ad ὄρσουσα referimus, sed cum proximo uocabulo ἁλόθεν coniungimus, ut saepius ἐξ οὐρανόθεν legimus. P.: πορεύσομαι ἐκ τῆς θαλάττης δεινὴν διεγερο῀υσα (sic legendum uidetur pro διεγείρουσα) καταιγίδα. Ceterum, ut totam rem acrius discernamus, de praepositionum ui non nulla erunt explananda. Quarum ueram originem reputantibus et ipsam sermonis consuetudinem considerantibus hoc fere uerisimillimum uidetur esse. Primo nudi casus uerbo adiungebantur, uelut hodie legimus καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει, gloria mea coelum assequitur, perueniens ita quasi afficit coelum, ut eo potiatur. Spirans quodam modo et agens animis oculisque obuersatur. τί νύ σε φρένας ἵκετο πένθος, quid te, mentem tuam adiit, inuasit dolor? Romam [7]) eo: Roma eundo potior, ich ergehe Rom. cf. Simrock. Die Wahl des Bischofs Hildebold: Als er nun Köln erritten, plane respondens Lat. urbem expugno *) i. e. pugnando urbe potior. Idem igitur accusatiuus proprie ualet in „Romam contendit“, atque in „Romam petiuit“ (cf. Hiecke l. l. p. 6). καὶ τότ' ἄρ Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον. Il. 17, 237=651. Menelaum loquendo affecit, allocutus est [8]); quo eodem modo in Scr. lingua radix brû, loqui transitiuum accusatiuum personalem habet [9]). — Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν τῶν πρωτέων. Il. 15, 655: Argiui in primarum nauium ambitu cesserunt: ibi cedere incipiunt, excedere eos nauibus primis quisquis sapit coniectura assequitur [10]). Ita nec necesse est tale

---

*) er- enim est idem quod Goth. us- = ex cf. us-giban. ἀποδιδόναι. Ulf. Mtth. 6, 6. 18. ur-rinnan (pro us-rinnan). Ulf. Mrc. 4, 3 cf. 6. = ἐξέρχεσθαι.

quid apponi nec est hic additum. Possumus tamen aduerbium ἔξω uel ἐξ addere: ἔξω (ἔξ) Ἀργεῖοι νεῶν ἐχώρησαν „extra Argiui cesserunt in nauium ambitu“, ut ad uerbum uertamus. Quo facto facile aduerbium cum uerbo, cui maxime primitus annectitur, propius coniungitur et coalescit: νεῶν ἐξεχώρησαν. Ad substantiuum autem quando se applicauit, praepositio oritur: ἐκ νεῶν ἐχώρησαν. — Ratione haud dissimili etiam οὐρανόθεν καταβαίνειν, quamquam hoc inde ab initio non multum distat ab ἐξ οὐρανοῦ καταβαίνειν, ἀπό uel ἐξ assumit, quae aduerbia etiam apud ablatiuos euadunt praepositiones. Sed haec hactenus. — Iam uero ex iis quae explanauimus etiam hoc sequitur, quam mirum sit tmeses statuere in ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κῆαι similibusque structuris. Primo enim simplicia uerba et seorsum aduerbia definitiua collocantur [11]), postea ad composita uerba sermo progreditur. Apud nos quidem, etsi iam inuenitur „Er anerkennt seine Schuld“ quis tandem tmesin esse dicet: „Er erkennt seine Schuld an“? Quod utinam ne ab historia linguarum oculos grammatici multi auerterent neue suauem illam et uiuidam et quasi calentem earum poesin ad frigidae artis normam dirigerent ruentemue sua ui, ut ita dicam, amnem molibus obiectis coercerent! [12]).

ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν Il. 8, 365. (Om. Dc.) ὅτ' ἀπ' οὐρ. σμαραγήσῃ 21, 199. (θε. Bk.) (cf. 20, 113: ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος) ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρ. προτράπηται (προτραποίμην). Od. 11, 18. (Om. Dc.) 12, 381.

ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες Il. 8, 19. οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρ. πεδίονδε. ibid. 21. ἠΰτε ἶριν τανύσσῃ Ζεὺς ἐξ οὐρ. 17, 548. — „ubi uel praepositio uel paragoge abundat“. Dc.

Ad illustrandum uariarum formularum proprium sensum omnes iam cum uersionibus componemus.

οὐρανόθεν. Himmel-her. coelitus. cf. und eilet froh wald-aus. Uhland.

ἀπ' οὐρανόθεν. fort, ab [13]) Himmel-her. a coelo.

ἐξ οὐρανόθεν. hinaus Himmel-her. ex coelo.

ἀπ' οὐρανοῦ. ab [13]) } Bereichs des Himmels.
ἐξ οὐρανοῦ. hinaus }

ab, coeli ambitu. — ex, coeli ambitu [13b]).

θεν de tempore.

ἠῶθεν. Att. ἕωθεν, de aurora, ut habent Latini „de tertia uigilia“, tertia uigilia nondum exacta, noch in der dritten Nachtwache [14]). cf. ἀπὸ δ' αὐτοῦ, de prandio, gleich nach dem Mahle. Il. 8, 54. (cf. Faesi.) — Est de insequenti die, ut liceat interpretari: postero mane [15]). cf. ἠοῦς. Il. 8, 470 = 525. h. l. Faesi.: Am Morgen, morgen früh und den Tag hindurch. — ἠῶθεν ἴτω. Il. 7, 372. ἔβη. 381. 11, 555. (e contrario positum 551 πάννυχοι ἐγρήσσοντες). 17, 664. ἠ. νεῦμαι 18, 136, ubi adicitur ἅμ' ἠελίῳ ἀναδύντι, sicut alibi μάλ' ἦρι, de aurora multo mane uel bene mane. Od. 19, 320. „Morgen früh.“ J. H. Voss. ἠ. δ' ὄτρυνε. Il. 23, 49. ἠ. θήσονται περὶ ἄστυ μάχην. Il. 24, 401. ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα. Od. 1, 372. „morgen“ J. H. Voss. ἠ. νέας ἕλκομεν (impf.) εἰς ἅλα δῖαν. 3, 153. „früh.“ Voss. ἠ. εἶμ'. 3, 366. „früh am Morgen.“ Voss. μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται 4, 214. „morgen frühe.“ Voss. ἠ. δὲ γέροντας καλέσαντες. 7, 189. ἠ. δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ. 12, 293. ἠ. τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις. 14, 512. ἠ. ἀπονέεσθαι. 15, 308. ἠ. ἰέναι. 17, 600. ἠ. δέ κεν ὁδοιπόριον παραθείμην. 15, 506. ἠ. αἶγας ἄγειν. 21, 265. ἠ. δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλῃσιν. 21, 280. ἠ. δήτοι λέγομεν (impf.) λεύκ' ὀστέ, Ἀχιλλεῦ. 24, 72. εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοί, πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν ἠῶθεν δαινύατ' (υίατ' Thiersch. § 162, 2), ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας. Dixerit forsitan quispiam posse h. l. (Od. 18, 248) ἠῶθεν sic accipi „inde ab aurora totum diem“ neque cogitari de insequenti die. Tum uero quam languida euadet oratio? Accedit, quod simplicissimum est locoque aptissimum dici: Si omnes te uideant Achiui, plures domi uestrae statim ab posteri diei aurora epulentur, quoniam ita praecellis pulcritudine.

Hic num semper plane uigeat θεν, dubium est quam maxime. Videtur enim in hoc ipso uocabulo ἠῶθεν conspici, quam paullatim imminui notionis uis coepta sit.

θεν de auctore.

Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα Il. 15, 489. ab Ioue, cf. diuinitus; supra p. 14. Similiter apud Hebraeos מִן, apud

Indos ablatiuus usurpatur. Winer. lex. p. 565 nr. 3 c. Schweizer. apud Hoeferum l. l. p. 453 sq. — cf. ἐκ Διὸς οὐχ ἔπετ' ἀλκή. Il. 8, 140.

θεν ad alias res translatum retento uigore.

οἴκοθεν de meo, suo. uide p. 12.

πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον. Il. 10, 68. Schol.: ὡς ὅταν λέγῃ „διογενὲς Λαερτιάδη." τὸν πατέρα γὰρ δηλοῖ, τὸ δὲ διογενὲς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ γένους etc. Similiter Eust. p. 704. l. 25 sqq. Nimis artificiosa haec uidentur, nam etiam si dico Νέστορ Νηληϊάδη, tum πατρόθεν ἐκ γενεῆς appelletur. cf. P.: ἐκ πατρῴου γένους ὀνομάζων. Eust. l. l. l. 35 sq.: ἰστέον δὲ καὶ ὅτι δύναται καὶ ἄλλως τὸ πατρόθεν καὶ τὸ ἐκ γενεῆς ἐκ παραλλήλων δηλοῦν τὴν αὐτὴν ἔννοιαν.

πεδόθεν. μύθων κλοπίων, οἵ τοι π. φίλοι εἰσίν. Od. 13, 295. Penitus, funditus, ἐκ ῥίζης. Sic malim accipere quam βρεφόθεν (ἀπὸ τοῦ τοὺς γεννωμένους ἐν τῷ πέδῳ πατεῖν.) Schol. cf. νειόθεν ἐκ κραδίης. c. V. p. 19. „ganz u. v. Grund aus." Hagenbach, Vorles. über die Reformation. p. 186.

Adiecta praepositione κατὰ κρῆθεν, de quo egimus c. III p. 7. Primitus de loco intelligitur. Od. 11, 588. (om. L. M.): δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατὰ κρῆθεν χέε καρπόν. „Ragende Bäum' auch neigten ihm fruchtbare Aest' um die Scheitel." Voss. Hinc translatum est pro κατὰ κράτος. Il. 16, 548: Τρῶας δὲ κατὰ κρῆθεν λάβε πένθος. Bene Faesi.: Ueber d. Haupt herab, also auch vom Kopfe an, ganz u. gar. „über und über." Rost ap. Dc. p. 599. cf. Il. 16, 640: βελέεσσι καὶ αἵματι καὶ κονίῃσιν ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους. 18, 353: ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. 23, 169: ἐκάλυψε νέκυν ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς.

De forma θύρηθ' uide nt. 5. c. II.

V.

De adiectiuis in θεν cadentibus.

Venimus ad ea adiectiua quae, cum substantiuorum gradum obtineant, θεν suffixum habent.

νειόθεν. ἀπεστενάχιζ' Ἀγαμέμνων ν. ἐκ κραδίης. Il. 10, 10. ἐκ τῶν ἐσωτάτω λογισμῶν. ἔνδον γὰρ ἐν τοῖς ἐπιλογισμοῖς τὰ δεινὰ ὁρῶν καθ' ἑαυτὸν στένει. Schol. ex intimo pectore, „von Herzensgrunde." (cf. νειόθι Il. 21, 317: τά που μάλα νειόθι λίμνης κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα. In ima palude.

πάντοθεν, undique (=unde, cunde-que). ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ πάντοθεν ἐκ κευθμῶν. Il. 13, 28. undique ex latebris. ἀξέμεν ὕλην π. ἐκ κλισιῶν. 23, 112. ἐπήλυθε μῆλα π. ἐξ ἀγρῶν. Od. 17, 171. ἔῤῥεε δ' ἱδρὼς πάντ. ἐκ μελέων. Il. 23, 689. 16, 110. (πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων Od. 14, 428 deterior lectio est pro πάντων ἀ. μ. cf. Schol.: Ἀρίσταρχος πάντων, αἱ δὲ εἰκαιότεραι πάντοθεν.) περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη. Od. 14, 270. 17, 439. ζεῖ πάντοθεν ἀμβολάδην. Il. 21, 364. — Il. 15, 623: λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν.

τηλόθεν, quod ideo hic inseruimus, quoniam sine dubio uidetur fuisse adiectiuum τηλός, ex quo etiam τηλοῦ, τηλόσε, τηλοῖ, τηλοτέρω, τηλοτάτω fluxisse existimo. ἐκ Πύλου ἐλθών, τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης. Il. 1, 270. ἐνθάδ' ἱκάνω τ. ἐξ ἀπ. γ. Od. 7, 25. ἄγε τ. ἐξ Ἀμυδῶνος. Il. 2, 849. Αὐτὰρ Ἁλιζώνων Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον τ. ἐξ Ἀλύβης. 2, 857. ἦρχεν Λυκίων τ. ἐκ Λυκίης. 2, 877. μάλα τ. ἥκω. 5, 478. τ. ἦλθεν. 5, 651. ὥσθ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται, τ. ἐκ νήσου. 18, 208. τηλόθεν εἰλήλουθας. Od. 9, 273. 13, 237. εἰληλουθώς. 19, 28. εἰ καὶ μάλα τ. ἐσσί (ἐστίν). 6, 312. 7, 194. τ. ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν. 5, 283. ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι. 3, 231. σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεὺς τ. ἐν λείῳ πεδίῳ. Il. 23, 359. „πόῤῥωθεν." P. „Vbi est pro τηλοῦ, procul in campo." Dc. Bene Papius: In einzelnen Verbindungen steht es (τηλόθεν) dem τηλοῦ nahe, wie Il. 23, 359, was aber so aufgefasst ist: er bezeichnete das Ziel v. ferne auf d. Gefilde.

Adiecta praepositione ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας. Od. 5, 477. ὁμόθεν. ἐκ τοῦ αὐτοῦ. Moeris ed. Bekker p. 204: „aus d. Gleichen, d. i. ebenmässig gewachsen." Nitzsch. Hoc simplicissimum uidetur. Cur autem ad πεφυῶτας ἐξ

pertinere debeat, non uideo (ctr. Faesium et Crusium) cf. ea quae ad ἐξ ἀλόϑεν explanauimus p. 15 sq. — Eustath. p. 240 l. 21. sq.: ἐν δὲ τῷ ἐξ ὁμόϑεν ἢ πλεονάζει ἡ πρόϑεσις καϑ' ὁμοιότητα τοῦ ἀπ' οὐρανόϑεν καὶ τῶν τοιούτων, ἢ καὶ προςνέμεται τῷ πεφυῶτας, ἵνα ᾖ ὁμόϑεν ἐκπεφυῶτας.

ϑεν ad alias res translatum.

λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόϑεν αἰνῶς. Il. 7, 97. ἐκ δεινῶν δεινά. P. Ita quoniam origo rei terribilis cum ipsius terribili ratione coniungitur (cf. Hdt. 4, 3: οἱ δὲ ἐνόμιζον ὅμοιοί τε καὶ ἐξ ὁμοίων ἡμῖν εἶναι), superlatiua quaedam uis ex hac structura oritur. (cf. Faesium ad h. l.) „Dedecus haec erunt nimium quantum.“ Dc. Simile quid habent hae structurae: ἄρρητ' ἀρρήτων τελέσαντα. O. R. 465. ἔσχατ' ἐσχάτων κακά. Phil. 65. γῆρας ἄφιλον, ἵνα πρόπαντα κακὰ κακῶν ξυνοικεῖ. O. C. 1238. ὄνομα γεγραμμένον· βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων. N. T. apoc. 19, 16. βασανισϑήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 20, 10. βασιλεύσουσιν εἰς τ. αἰ. τ. αἰ. 22, 5. cf. Hebr. שִׁיר הַשִּׁירִים „canticum canticorum.“ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים, adytum (sanctum sanctorum) שְׁמֵי שָׁמַיִם altissimi coeli (coeli coelorum); de quo conferri potest Delitzsch. Comm. zur Genesis. ed. 3. p. 92. zum Psalter. II. p. 356. cf. apud nos: „Das Schrecklichste der Schrecken“. Schiller. „Der Mensch d. Räthsel aller Räthsel“. Luthardt: v. d. letzten Dingen. 1861. p. 2.

οἰόϑεν. ἥν τινά που Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόϑεν οἶος. Il. 7, 39. Plane solus. Falso Schol.: πρὸς τὸ σχῆμα μονόϑεν μόνος ἀντὶ τοῦ μόνος πρὸς μόνον. — νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσεαι οἰόϑεν οἶος, οἶοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασιν. Il. 7, 726. experieris ipsissimus. Eodem fere redit clarissimi carminis ecclesiastici illud: Ich, ich selbst, kein Fremder nicht; quod scriptum est ad similitudinem loci V. T. Job. 19, 27: אֲשֶׁר אֲנִי אֶחֱזֶה־לִּי וְעֵינַי רָאוּ וְלֹא־זָר (quem ego uidebo mihi et oculi mei conspicabuntur neque alienus).

VI.

Enumerantur pronomina quae addito θεν apud Homerum occurrunt.

Sequitur, ut de pronominibus dicamus. Ex quibus ea quae aduerbialiter usurpantur quoniam insequenti capiti reseruare uoluimus, de tribus tantum formis hic erit agendum, de iis quae a pronominibus personalibus deriuantur: ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν [1]).

θεν proprio sensu de loco positum.

περὶ πάντων φίλατο παίδων οἳ ἕθεν ἐξεγένοντο. Il. 20, 305.

b) cum uicinitatis uocabulis.

τῇ δ' ἑτέρῃ ἕθεν ἆσσον ἐρύσσατο. Od. 19, 481. cf. Frcg. s'approcher de q. Lat. prope ab. Umbr. nesimei (= proxime) c. Abl. (Umbr. Sprdkm. I 158. II 72). Sic etiam ἀντίος similesque uoces cum θεν coniunguntur, etsi apud Homerum datiuum quoque (cf. obuiam fio alicui), nonnunquam genitiuum habent. ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος. Il. 16, 423. ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε. 15, 484. — cf. apud nos „gegenüber von." ὅς τις σέθεν ἀντίον εἴπῃ Il. 1, 230. ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν ἄντα σέθεν. Od. 14, 160. Il. 21, 331: ὄρσεο, κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γὰρ | Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι. Prorsus mirifice P.: διεγέρθητι, ὦ Ἥφαιστε, τέκνον ἐμόν, ἐξ ἐναντίας· καὶ σοῦ γὰρ τὸν ῥευματώδη Ξάνθον ἐν τῇ μάχῃ ἄξιον ἀνταγωνιστὴν ἡγούμεθα. Nos cum scholiasta (ἐπὶ τὸ τέκος ὁ λόγος στίζει) ἄντα ad sequentia referimus. Nam, ne caesuram bucolicam, quam accurate omnino respiciendam apud Homerum et Hesiodum contendimus, ab illo neglectam esse dicamus: quibus tandem artificiis putabis sensum illum elici ex σέθεν ἠΐσκομεν εἶναι? ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν. Il. 7, 251. cf. Od. 23, 114: μητέρ' ἔασον πειράζειν ἐμέθεν. σέθεν αἱ κύνες αἵδε καθεψιόωνται Od. 19, 372. (370: κείνῳ ἐφεψιόωντο) cf. πρύμνηθεν λάβεν. p. 13 sq.

μάλα γάρ ἕθεν εὐρύοπα Ζεὺς χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε. Il. 9, 419. 686. (Alibi ὑπερέχειν c. dat.: Il. 4, 249: ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων. 5, 433: ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων.)

c) cum uerbis audiendi.

cf. Lat. audire ex aliquo „aus Jemds. Munde." ἐμέθεν ξύνες ὦκα. Il. 2, 26. 63. 24, 133. ἐμέθεν ξυνίει ἔπος. Od. 6, 289. 8, 241. ἐπακούσῃ ὁ ξεῖνος ἐμέθεν. Od. 19, 99.

Adiecta praepositione.

ἀπὸ ἕθεν ὤσατο. Il. 6, 62. ἀπὸ ἕθεν ἧκε. 12, 205. ἀπὸ ἕθεν ὑψόσ' ἀείρας θῆκεν ἀνὰ μυρίκην. 10, 465. ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχεν. Il. 20, 278. ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα. Il. 9, 456. ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας Il. 21, 217 (ex fluuio). πρὸ ἕθεν κλονέοντα φάλαγγας. Il. 5, 96. πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα. Il. 5, 56. 80. 20, 402.

Causae notionem inuoluens.

Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον τέκμωρ. Il. I, 525. κῆρα μέλαιναν ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι. 5, 653.

θεν translatum ad alias res, uigens tamen.

a) causam significans. ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται. P.: δεινὴ λύπη ἕνεκα σοῦ γενήσεται. tua causa, ut alibi σέθεν εἵνεκα. cf. οὐρανόθεν et ἐξ οὐρανόθεν. — Il. 4, 169.

b) pro uulgari genitiuo comparatiuo.

cf. Sch. p. 26. — οὔ ἑθέν ἐστι χερείων. Il. 1, 114. Non deterior est eā. Si ab ea proficiscimur, non deterior est. Similiter Hebraei pro „fortior est me" habent fortis est ab me. (מן)[2]). χείρων αὐτῆς proprie in ambitu eius deterior. — φέρτερός εἰμι σέθεν. 1, 186. οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι. Od. 14, 56. ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων. Il. 20, 434. κρείσσων εἰς ἐμέθεν καὶ φέρτερος 19, 217. οὐδὲ μὲν αὐτοὶ πλείονα ἴσασιν σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι. Il. 23, 312. quo de loco cf. p. 24.

c) apud recordandi et obliuiscendi uerba obiecti loco positum.

Cuius enim rei memini uel obliuiscor, inde ab ea scilicet actio mea proficiscitur atque initium capit; nostratibus in ipsa re uersari ferme recordandi actio videtur. „An etw. denken, sich erinnern.“ — οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο. Il. 4, 127. ἐμέθεν μεμνημένος. Od. 4, 592. 8, 341.

d) adicitur praepositio.

πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους..., οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον. Il. 3, 128. οὐδὲ γὰρ αὐτῷ ὕπνος... ἐφίζανε, μή τι πάθοιεν Ἀργεῖοι, τοὶ δὴ ἕθεν εἵνεκα... ἤλυθον. 10, 27. πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες, ἣ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν, ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀΐδηλον ὅμιλον, οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλὰ... ἔσφαζον. Od. 23, 304. σέθεν εἵνεκα θυμὸν ἀποφθινύθουσι. Il. 16, 539. σέθεν δ' ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω. Od. 16, 31. ἀέκητι σέθεν. Od. 3, 213. 5, 177. ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω. „super te“ = de te, περὶ σοῦ. Il. 6, 524. — ἄνευ ἕθεν οὐδὲ σὺν αὐτῷ. Il. 17, 407, quod exemplum rectius forsitan sequentibus addatur.

θεν amisso fere uigore suo in genitiui partes inuadit.

Quam rem mirari non debemus. Contra mirum esset, si ab omni parte perfectam uel unius gentis linguam uideremus. Non quin certae leges inessent, ad quas admirabili arte plurima in sermone digesta atque composita essent, sed quia linguarum, ut ita dicam, praeclara aedificia, praesertim formas si inspicias, passim labefactata esse constat[3]). Quae res utrum ex ipsa sermonis humani natura sequatur, an uero statu generis nostri ex bona origine in deteriorem conditionem conuerso acciderit[4]), non huius est loci inquirere. Aberratione igitur factum est, ut interdum pro genitiuis hae formae in θεν cadentes usurparentur. Ac primum quidem ex eadem praepositione pendentes hi ablatiui et genitiui apparent, tum eo res progreditur, ut uel attributiue uel praedicatiue geni-

ui his formis adiungantur. Nec negligendum est, quod pud Francogallos amissi genitiui uice ablatiui circumocutio fungitur (de la mère = de illa matre pro illids iatris), item quod in lingua Sendica ad substantivorum blatiuos genitiui adiectiuorum adduntur (B. I, 348). Quid uod ne datiuus quidem et accusatiuus, inter quos casus antum interest discriminis, satis ubique secernuntur[6]).

a) Διός τε σέθεν τε ἕκητι. Od. 20, 42. ἅμα τ' αὐῆς Πηνελοπείης καὶ σέθεν εἵνεκ'. 19, 377. ἄνευ ἐμέθεν ιαὶ Ἀθηναίης ἀγελείης. Il. 15, 213.

b) σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος. l. 1, 180. σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω χωομένης. 8, 477. Paullo post (482) οὔ σευ ἔγωγε σκυζομένης ἀλέγω. ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος. Od. 16, 94. σέθεν κταμένοιο χρωθείς. Il. 18, 337. 23, 23. σέθεν ζώοντος ἀκούων. 24, 490. de te uiuo, te uiuere audiens. οἵ ἕθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται. 15, 199. κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται οἰχομένοιο σέθεν. Od. 4, 393. σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται. Od. 20, 232. ὅς κεν Τηλεμάχῳ … χεῖρας ἐποίσει ζώοντός γ' ἐμέθεν. 16, 439. γάμος ἀντιβολήσει οὐλομένης ἐμέθεν. 18, 273. ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς, εἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί ι' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ. 23, 78. (gen. pretii). Adde Il. 23, 312. p. 22 fin.)

VII.

De aduerbiis in θεν exeuntibus quae apud Homerum leguntur.

De nominibus substantiuis et adiectiuis atque de ronominibus quoniam satis multa exposuisse nobis uideur, quarto, ut erat propositum, loco de aduerbiis dicenum erit. Quorum duo sunt genera: alterum eorum quae pronominibus oriunda particularum uicem sustineant, uem ad modum casus quoque qui uulgo nominantur non iro aduerbiorum instar usurpantur [1]); alterum eorum uae a particulis deriuentur, quae, sicuti ipsa forma sunt iteriora, ut ν saepius abiciant[2]) atque etiam ι elidant, a ad uim propriam minuendam sunt proniora. Nam hoc

certe concedendum erit non eum semper uigorem his formis retineri qui primitus inest, quamquam, utrum prorsus euanuerit an sit ille imminutus, accurate discernendum est, neque licet alienas huic terminationi obtrudere significationes ubi aliter uel paraphrastes uertit uel nos rem declarare solemus. Nam neque ille anxia fide ad uerbum, nedum ad syllabam singula quaeque reddidit, neque apud diuersas gentes multa saepe cum in ceteris, tum in linguis possunt non discrepare. Recte omnino Winerus (N. T. Gramm. p. 324 nt. 2 cf. p. 223 n. 4.): Zuweilen ist dasselbe Verhältniss in verschiedenen Sprachen gerade durch die entgegengesetzte Praeposition ausgedrückt, weil die Anschauung eine verschiedene war. So sagen wir zur Rechten, d. Lateiner, Grieche u. Hebraer a dextra etc. Selbst eine u. dieselbe Sprache kann zumal geistige Beziehungen durch entgegengesetzte Praepositionen bezeichnen. Wir sagen auf die Bedingung und unter der Bedingung. In Süddeutschland [3]) spricht man Verwandter oder Freund zu Jemd., in Sachsen Verw. oder Fr. von Jemd. etc. Wie lächerlich, wenn man nun in solchen Fällen behaupten wollte: von ist zuweilen s. v. a. zu, auf so viel als unter [4]). Proinde non ad uernaculi sermonis similitudinem quae apud Graecos inuenimus referemus, sed quae illorum animis obuersabantur haec ad ea quae nostrates fere offendunt recte diiudicanda afferemus; neque alienum erit quae similia nouimus undique congesta comparare; quibus cognitis uix miraberis *θεν* illic quoque legi ubi nos *θι* aut *σε* exspectamus; qualia si quis plane ignoret, nescio an non dubitet „*παρολκὴν τοῦ θεν*“ in *ἐγγύθεν ἐλθών* statuere aut *θεν* pro *σε* positum iudicare, cum forte legerit *ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή*. Il. 2, 456. Erit tibi etiam hoc „ex longinquo“, si alterum locum respexeris: *ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη*. Od. 24, 83, ubi bene annotat Faesius: fernhin scheinend, also auch von ferne sichtbar [5]). Et Hebraei מִן praepositione simili ratione atque *θεν* Graeci utuntur. Sic Genes. 2, 8. וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גַּן־בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם et plantauit deus dominus hortum in Eden ab oriente, „in der

Ostgegend" Gesen. Hebr. Leseb. ed. 8. cur. Heiligstedt 1851. nt.; quod bene interpretatur Delitzschius (Comm. Genes. ed. 2. 1853. p. 136): Es lag von Osten her, d. h. i. d. Richtung nach Osten, indem d. Hebräer sich d. Himmelsgegend als d. festen Punkt denkt, von welchem d. Auge ausgeht, um d. Lage eines Ortes zu bestimmen[6]). Quocum consentit Winerus, cum dicit (N. T. Gr. p. 328): „ἐκ steht selbst v. d. blossen Richtung von —, her Mth. 20, 21. ἵνα καθίσωσιν ... ἐκ δεξιῶν σου, wie wir sagen zur Rechten, aber d. Lateiner auch a dextra u. Hebr. מִ. Es ist nämlich bei solchen Bestimmungen gleichgültig, ob man von dem zu determinirenden Objecte zu sich ausgeht oder von sich zu dem determ. Obj. hin. Ersteres haben d. Griechen, Letzteres d. Deutschen gewählt." cf. Gesen. Hebr. Gr. p. 270. 280. — שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד Cantic. 4, 1. Lth.: die von dem Berge Gilead herab sich lagern. Jahn. (d. hohe Lied in Liedern): sie lagern am Berg. cf. Soph. Antig. 441: καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων, quem locum in editione sua sic illustrat Schneidewinus: Wir setzten uns auf den Hügel so nieder, dass einer, der von unten hinaufsah, glauben konnte, wir hingen von ihm herab. Il. 5, 262: ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας. 7, 435: τύμβον ἐξαγαγόντες ἐκ πεδίου. 11, 38: τῆς (ἀσπίδος) δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμὼν ἦν. — מִתַּחַת infra, מִחוּץ foris etc. — De Lat. sermone cf. Zumpt. Lat. Gr. ed. 10. p. 271. Denique apud Francogallos, ut particulas dessous, dessus, dedans, dehors (= de subtus, de super, de de intus, de foris cf. Angl. out of doors. Schmitz. Frz. Gramm. p. 158. 154. 156.) omittamus, simplex de similiter usurpatur cf. Leibniz Essais de théodicée. Part. I c. 17 p. 140 ed. Erdmann. Berl. 1840. S. Grégoire de Nysse incline aussi de ce côté-là, illuc inclinat. Plura inuenies apud Schmitzium l. l. p. 125 sq., ubi hunc in modum res explicatur: de bezeichnet in Verbindg. mit d. Hauptwort côté oder part den Ort, wo etwas ist. Es wird hierbei d. Raum eigentlich als durch eine Linie getheilt angeschauet, von welcher d. Ort als Abstand vorgestellt wird. Da aber im Frz. die Verhält-

nisse des Ortes, wo etw. ist, u. d. Richtung nach einem Orte nicht verschieden bezeichnet werden[7]), so lässt sich durch jene Verbindg. auch d. Richtung, wohin sich etw. bewegt, ausdrücken.

Patefacto igitur aditu rei his antecedentibus freti exempla Homerica perlustrabimus, atque, quo magis ipsis oculis omnia fiant perspicua, eos locos quibus ex nostratium sensu θεν non ponitur neque ipsis Graecis quidem plane uiguisse possit uideri, simplici asterisco insigniemus, duplici eos quibus fere discessisse propriam suffixi uim putem. Hoc enim tenemus, etsi non subito θεν uim suam amiserit uel aliam quam acceperit, tamen uideri uario usu sensim attritum aliquomodo, ut ita dicam, uigorem esse, adeo ut interdum uix quidquam de propria notione appareat[8]).

Aduerbia a pronominibus deriuata.

ποθέν alicunde. *εἴ π. ἔλθοι.* Od. 1, 414. 2, 351. 21, 195. *καὶ εἴ π. ἄλλα γένοιτο*, et si quid alicunde accedat. Il. 9, 380. *καὶ εἴ π. ἄλλ' ἐπιθεῖτε.* Od. 22, 62. *ὅτ' ἀγγελίη π. ἔλθῃ* Od. 14, 374. *π. ἐλθών.* Od. 1, 115 (Omisit Dc. p. 953.) *εἰ πόλεμόν π. ὁρμήσειε.* Od. 18, 376. *'Οδυσῆα κακός π. ἤγαγε δαίμων.* Od. 24, 149. *μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν, εἴ π. ἐξεύροι.* Il. 18, 322, si reperiret alicunde. Sic quidem a poeta animo res est informata atque depicta, quasi ex latebris ad lucem alicunde illum protraheret, quamquam P. simpliciter, ut pedestrem decet sermonem, habet: *εἴ που ἐφεύροι. ποθὲν ἄλλοθεν. ἵνα μήπ. ἄ. αὔοι = ἐξάπτοι* Schol. „ne ex alio loco ignem peteret“ Dc. Od. 5, 490. *εἰ καί π. ἄ. ἔλθοι.* Od. 7, 52.

Idem significatur uoce *ἀμόθεν* siue *ἀμόθεν* „*ἀπό τινος μέρους*“, quod uocabulum deriuatur ab uetere quodam pronomine indefinito ΑΜΟϹ[9]) (◡◡, prorsus aliud quid *ἀμός* siue *ἁμός = ἡμέτερος*), unde etiam *ἀμωςγέπως* Lys. 13, 7 etc., *οὐδαμῶς*, similia, ut *ποθέν* ab obsoleto ΠΟϹ. — *τῶν ἀμόθεν γε θεὰ … εἰπὲ καὶ ἡμῖν* de his rebus nobis quoque inde ab aliquo quidem tempore narra (cf. Od. 8, 500: *φαῖνε δ' ἀοιδὴν ἔνθεν ἑλὼν ὡς …*) Od. 1, 10.

πόϑεν[10]); unde? τίς πόϑεν εἷς ἀνδρῶν[11]); quis unde gentium es? Il. 21, 150. Od. 1, 170. 7, 238. 10, 325. 14, 187. 15, 264. 19, 105. 24, 298. π. τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; Od. 16, 57. π. πλεῖϑ' ὑγρὰ κέλευϑα; Od. 3, 71. 9, 252. Neque indirectis quae uocantur interrogationibus non praeponitur, qua quidem re illae uiuidiores exsistunt[12]). οἶδα, πόϑεν γένος εὔχεται εἶναι. Od. 17, 373. εἰρώτα, εἴρετο, τίς εἴη καὶ πόϑεν ἔλϑοι. 15, 423. 17, 368.

ἔνϑεν[13]), inde.

a) de loco, demonstr. τοὺς δ' ἔ. ἀναστήσας ἄγεν. Il. 10, 179, Od. 6, 7. — Od. 10, 551. — Il. 24, 229. Od. 22, 144. — Od. 10, 108. Il. 7, 472. — Il. 11, 725. 20, 191. 21, 44. — Od. 14, 74. — τὸν μὲν ἐγὼν ἔνϑεν ῥυσάμην. Il. 15, 29. — ἔνϑεν ἐφαίνετο Ἴδη. Il. 13, 13. εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον πρῴρης· ἔνϑεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσϑαι Σκύλλην. Od. 12, 230. „from that quarter.“ Dc. φαῖνε δ' ἀοιδὴν ἔνϑεν ἑλὼν ὡς οἱ μὲν ἀπέπλειον. Od. 8, 500. von da den Gesang ergreifend. Ameis. „Inde sumens materiam canendi.“ Dc. — Adde: Od. 2, 329. 12, 211. 15, 299. 17, 444. 524. 21, 53. 309. — Etiam Od. 9, 82. 12, 447. (ἔνϑεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην) et Od. 9, 62. 105. 565. 10, 77. 133. (ἔνϑεν δὲ προτέρω πλέομεν) simplicius uidetur ad locum quam ad tempus referri. (Voss illis locis: itzt, his: fürder hinweg). — Il. 4, 58.

b) Quod autem saepius accidit demonstratiuis uocibus, ut pro relatiuis usurpentur, hoc in nostram quoque uocem cadit[14]). ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ ἔνϑεν ἀνέστη. Il. 24, 597. — Od. 5, 195. 18, 157. 21, 139. 166. 243. 392. — οἶνον ἔνϑεν ἔπινον Od. 4, 220. Quod Hartungius l. l. p. 13 ϑεν suffixum nonnunquam genitiui numero esse contendit eiusque rei exemplum hunc uersum affert, hoc facile cognoscitur sine iusta causa fieri: Melius Dc.: „de quo uino.“ δέκα ἔνϑεν ἔπινον. Od. 19, 62. ἑτάροισιν ἀμυνέμεν ἔνϑεν ἀπῆλϑεν. Il. 17, 703. ἀντὶ τοῦ ὅϑεν. Schol. ἀφ' ὧν. Faesi. Aduerbium hic positum si quem offenderit, conferat uelim Ciceronis hos locos: eas per illum ipsum inspiceres, ubi erant depositae. in Verr. IIII 12, 29. apud eos quo se contulit. ibd. 18, 38. Magis mirum fortasse hoc Guilelmi Humboldtii est (W. v. Humboldt's Briefe an eine Freundin.

ed. 2. 1848. I p. 307): Ich weile oft da gern, was gewiss Vielen keines Blickes werth scheint.

Paucis locis aliquatenus debilitata primitiua suffixi uis uidetur, ut respondeat nostro — halb, Lat. — secus (cf. Hartung. l. l.) *Od. 12, 235: *ἔνθεν γὰρ Σκύλλη, ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις.* „hier — dort.“ Voss. *Od. 12, 59: *ὁπποτέρη δή τοι ὁδὸς ἔσσεται … ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν. ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες …* „Hier erheben sich Klippen.“ Voss.

c) *ἔνθεν* de tempore, inde, deinde. *κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους. ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν.* *Il. 13, 741.

Additur nonnunquam uocabulo ad confirmandam notionem particula demonstratiua *δέ*, quae etiam in *ὅδε, τοιόσδε, ἐνθάδε* occurrit.

ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας. Il. 8, 527. — 9, 365. Od. 11, 69.

ἐντεῦθεν ὄνειρον ἐλθεῖν. Od. 19, 568. (Omisit. L. M.)

κεῖθεν. a) de loco. illinc. *τότε μέν μιν Λῆμνον ἐπέρασσεν, κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο.* Il. 21, 42. — 21, 62. 24, 766. Od. 1, 285. 13, 276. 278. 17, 53. 19, 223. 24, 310. — *ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κ. ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων.* Od. 4, 517. (uulg. 519. Nos enim cum Bekkero uersus transponendos esse existimamus).

b) de tempore. *τόφρα ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται. κεῖθεν δ' αὐτὴ ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε.* Il. 15, 234. (cf. 15, 69: *ἐκ τοῦ δ' ἂν παλίωξιν τεύχοιμι.*) cf. e. c. N. T. Act. 13, 21: *κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα.*

ὅθεν, unde, rel. *γένος δ' ἐμοὶ ἔνθεν ὅθεν σοί.* Il. 4, 58. — Il. 2, 852. 857. — *διεφαίνετο χῶρος, ὅθεν αὖτις ἀπετράπετ'.* Il. 10, 200. cf. 11, 758. — Il. 2, 307. Od. 3, 319. 321. 4, 358. 7, 131. 17, 206. 20, 383. 22, 460. — *ψεύδεα ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο.* Od. 11, 366. *ἐκεῖθεν ψ. ἀ. ὅθεν τις οὐκ ἂν διασκοπήσειεν οὐδὲ προΐδοιτο ὅτι ψεύδεται.* Schol. *ἀρξάμενοι τοῦ χώρου ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει.* Od. 21, 142, unde pocula ministrat (minister uini); non pro *ὅπου*, quoniam inde exire solet minister suum cuique poculum allaturus. (cf. Od. 1, 141: *κῆρυξ δ' αὐτοῖσιν θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων.* 18, 425: *νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν.*)

ὁπόθεν uel, quam formam apud Homerum habemus, ὁππόθεν duplicato metri causa π. Indirectis interrogationibus praemittitur. ὁπ. οὗτος ἀνήρ, ἐρέσθαι. Od. 1, 406. — 3, 80. 14, 47. 19, 162.

Non raro in ueteribus linguis euenit, ut praeter generalem formam numeri pluralis comparatiua quaedam ad dualem significandum adhibeatur[15]). Sic ad ὁπόθεν ὁποτέρωθεν accedit. οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης μάλα περ σκοπιάζων ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται. ὡς ἐπιμὶξ κτείνονται. Il. 14, 59. P.: κατὰ ποῖον μέρος.

αὐτόθεν. τοῖσι … μετέειπεν … αὐτ. ἐξ ἕδρης οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς. Ad ipsam sedem constitit, nimirum quia non ad multitudinem proprie, sed ad Achillem, coram Graecis quidem, uerba facere instituit. (cf. 83.) Il. 19, 77. — ἔσπεισαν αὐτ. ἐξ ἑδρέων. Od. 13, 56. ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω αὐτόθεν. Il. 20, 120. αὐτ. ἐκ δίφροιο καθήμενος. Od. 21, 420. (cf. p. 26 med.)

ἄλλοθεν, non raro cum ἄλλος coniunctum. ἄλλ. ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν. Il. 2, 75. cf. Od. 9, 493. 10, 442. εὗρεν ἄλλ. Od. 6, 283. (cf. εἴ ποθεν ἐξεύροι. Il. 18, 322.) ἐφοίτων ἄλλ. ἄλλος. Od. 9, 401. 10, 119. 11, 42. 24, 415. — Il. 9, 671. Od. 12, 392. 3, 318. 16, 26. 17, 112. 17, 382. 20, 360. 7, 33. 7, 52. 5, 490. Il. 13, 551. — *Il. 9, 311: ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος. — ἐκ γάρ με πλήσσουσι παρήμενοι ἄλλ. ἄλλος. *Od. 18, 231[16]).

ἑτέρωθεν, ab altera parte. Nos fere ἑτέρωθι exspectamus, sed recte Papius s. u. ἑτέρωθεν Graecos aliter rem significantes eo spectare monet, quod altera ab parte quid apparet, uel actio inde proficiscitur. Ἀτρείδης ἑτ. ἐμήνιε. *Il. 1, 247. „παρὰ μέρος." P. Ἰδομενεὺς ἑτ. *Il. 3, 230. „ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους" P. „on the other side" Dc., quo modo etiam ἑτέρωθι uertit. — *Il. 5, 668. *6, 247. *7, 419. 430. *9, 666. *11, 215. *11, 647. *13, 489. *13, 835. *12, 415. *16, 427. *16, 733. *16, 763. *17, 138. *18, 32. *20, 51. *20, 164. *Od. 7, 130. *11, 83. *16, 43. *21, 368. — Nonnunquam cum αὖτε coniungitur: αὖθ' ἑτέρωθεν. *Il. 7, 311. *8, 55. *11, 56. *14, 388. *15, 501. *16, 755. *18, 243. *20, 3. *22, 79.

ἀμφοτέρωθεν. *Il. 5, 726. *12, 55. *12, 431. *15, 313. *15, 669. *16, 563. *17, 440. *20, 170. *23, 628. *Od. 7, 113. *10, 88. *10, 167. *12, 58. *21, 408. *22, 404. *22, 80. *5, 235.

ἑκάτερθε(ν). οἳ δ᾽ ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν. *Il. 3, 340. *23, 813. *11, 27. (θ᾽) *20, 153. *23, 329. *24, 273. *24, 319. *Od. 1, 335. *6, 19. *6, 263. *7, 91. *9, 386. *9, 430. *11, 578. *18, 211. *21, 66. *22, 181.

Aduerbia ex particulis addito θεν facta.

ὕπερθε(ν), supra, saepe de superioribus membris. ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν. Od. 24, 344. ὕπερθεν φοξὸς ἔην κεφαλήν [17]. *Il. 2, 218. *5, 122. *5, 503. *5, 724. *7, 101. *11, 421. *12. 4. 55. 446. 398. *13, 473. 682. *13, 61. 75. *15, 36. *17, 541. *20, 62. *21, 453. *23, 772. *24, 797. *Od. 5, 184. *8, 135. *12, 248. *14. *476. *16, 47. *20, 2. *22, 173. *22, 406. *24, 230.

καθ-ύπερθε(ν). Il. 3, 337: δεινὸν δὲ λόφος κ. ἔνευεν. 11, 42. 15, 481. 16, 138. Od. 22, 124. — *Il. 2, 754. κ. ἐπιῤῥέει. **λαοῖσιν καθύπερθε πεποιθότες ἠδὲ βίηφιν. Il. 12, 153. *12, 286. *18, 353. *21, 269. *21, 321. εἴ πώς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν. 22, 196. (de muro) *24, 450. *24, 545. *24, 646. **Od. 3, 170. καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα. *4, 299. *7, 338. *8, 279. *10, 353. *12, 442. Ὀρτυγίης καθύπερθεν. **Od. 15, 404. *23, 193.

ἐφ-ύπερθε(ν). *Il. 9, 213. *14, 184. *24, 645. κείνου τοιαίδε κεφαλή τ᾽ ἐφ. τε χαῖται. **Od. 4, 150. *4, 298. *7, 337. ἐγὼ δ᾽ ἐφ. ἀερθεὶς δίνεον. Od. 9, 383. βωμὸς δ᾽ ἐφ. τέτυκτο. **Od. 17, 210.

(ἔ)νερθε(ν). *ἔνερθε Ποσειδάων ἐτίναξεν γαῖαν. Il. 20, 57. οἳ δέ τ᾽ ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι. Od. 9, 385. ἔνερθ᾽ Ἀΐδεω **Il. 8, 16. *νέρθε δὲ ποσσὶν ἤιε μακρὰ βιβάς. Il. 7, 212. **θώρηκος ἔνερθεν. Il. 11, 234. cf. **252. *282. *535 = 20, 500. *13, 75. 78. *22, 452. **14, 204. **νέρθεν ὑπ᾽ ἐγκεφάλοιο 16, 347. **11, 302 Od. **13, 163 Od. — οἱ ἔνερθε θεοί [18] **Il. 14, 274.

ὑπ-ένερθε(ν). *ποδῶν δ᾽ ὑπ. κονίη ἵστατο. Il. 2, 150.

*3, 278. *4, 147. *4, 186. *4, 215. (*)13, 30. *17, 386. *20, 61. **3, 172 Od. *Od. 10, 353. *Od. 12, 242.

*προόσσοθεν. ἐλαύνων πρ. ἵππους. Il. 23, 533.

πρόσθε(ν). cf. der Tod hat eine andere Gestalt von vorne, eine andere von hinten ... vorne bitter, hinten süss. H. Müller. Erquickstdn. p. 5. — *de loco: Il. 4, 105. 113. 129. 5, 300. 315. 6, 181. 11, 397. 12, 294. 298. 13, 157. 440. 719. 803. 17, 7. 20, 95. 481. 21, 7. 581. 22, 158. 23, 133. 487. 572. 639. 24, 95. 324. Od. 5, 452. 24, 155. **c. gen. Il. 4, 304. 5, 56. 80. 107. 170. 595. 7, 224. 8, 100. 134. 9, 193. 473. 12, 145. 446. 13, 385. 392. 15, 307. 16, 220. 321. 485. 742. 833. 19, 13. 20, 402. 163. 21, 601. 22, 313. 464. 23, 167. 877. Od. 7, 21. 15, 164. 24, 540. 22, 4.

Quam facile ex notione locali „ante" euadat tuendi notio, et inde apparet, quod praepositiones πρό, pro, vor, für utroque sensu usurpantur, et ex locis Homericis conspicitur ubi ambigi licet, utram esse significationem statuamus, qualis est uersus Il. 4, 54. τάων οὔτοι ἐγὼ **πρόσθ' ἵσταμαι. I shall not place myself before them, to protect them. ὁ πρόσθεν ἱστάμενός τινος προΐσταται ἐκείνου. Dc. ὅς τε ἑῆς **πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν. Od. 8, 524. — **Il. 21, 587: πρόσθε φίλων τοκέων ... Ἴλιον εἰρυόμεσθα.

**de tempore. πρόσθεν Ἄρης ὤρεξαθ'. Il. 5, 851. „πρότερος." P. — 3, 317. 346. 2, 359. πρόσθ' ἄλλων „πρότερον τῶν λοιπῶν". 6, 17. Od. 22, 432. 23, 223. 11, 629. 4, 688. 6, 242. 9, 370. 17, 371. 17, 7. 23, 137. 24, 52. 4, 688 (hic et alibi τὸ πρ.) Il. 1, 251. 7, 325. 9, 44. 13, 66. 9, 524. 12, 33. 40. 116. 20, 28. 23, 570. 583. 24, 698.

*(**)πάροιθε(ν) et προ-πάροιθε(ν) idem significant quod πρόσθεν, neque in Odyssea solum, ut chorizontes nolunt, sed etiam in Iliade προπ. de tempore inuenitur. cf. Schol. Il. 10, 476. Lehrs de Arist. stud. Hom. p. 121. — I. 1, 360. 500. 2, 92. 811. 3, 22. 162. 4, 348. 6, 307. 319. 4, 185. 12, 131. 13, 205. 14, 297. 427. 15, 154. 260. 66. 423. 355. 746. 10, 476. 15, 227. 16, 255. 218. 319. 19, 344. 18, 3. 531. 615. 336. 20, 374. 437. 441. 456. 21, 567. 104. 17, 167. 8, 494. 22, 6. 35. 23, 22. 213. 498. 582. 24, 286. 23, 20. 180. Od. 1, 322. 2, 312. 4, 225. 355. 6, 174. 1, 107. 3, 407. 16, 344.

17, 357. 297. 18, 32. 24, 416. 447. 19, 33. 227. 15, 150. 122. 10, 354. 172. 9, 482. 11, 483. 16, 181. 17, 277. 282. 294. 18, 275. 16, 166. 4, 625. Il. 11, 734. 22, 197. 20, 324. 510. 22, 197. 24, 510. 23, 804. Od. 7, 125.

*ὄπι(σ)θε(ν), κατ-όπισθε(ν), μετ-όπισθε(ν), ἐξ-όπι(σ)θε(ν). Etiam de tempore** „postea“ „eigentlich v. dem, was von hinten nachfolgt, daher zeitlich nachher, in Zukunft.“ Ameis ad Od. 2, 270. — Il. 2, 542. 5, 595. 8, 342. 11, 178. 1, 197. Od. 5, 167. 10, 209. 9, 539, 15, 34. 88. 22, 92. 6, 307. 22, 174. 2, 270. 22, 345. Il. 17, 261. 9, 249. Od. 22, 319. 24, 84. 8, 414. Il. 4, 362. 6, 526. Od. 22, 55. 40. Il. 6, 181. 6, 68. 22, 334. Od. 17, 201. Il. 4, 298. 23, 505. 8, 332. Od. 8, 527. 11, 6. 12, 148. 21, 160. 13, 241. 4, 357. 13, 84. 19, 436. Il. 13, 71. 83. 289. 536. 721. 834. 21, 256. 16, 115. 791. 806. 19, 397. 18, 155. 22, 396. 23, 346. 21, 129. 23, 726. 763. 9, 504. 11, 613. 15, 672. 645. 11, 545. 397. 14, 4. Od. 11, 66. 72. Od. 18, 168. 17, 66. Il. 17, 718. 14, 430. 16, 611. 24, 15. 17, 527. 23, 136. 15, 694. 17, 468. 17, 718. 723. 746. 18, 548. 554. 22, 157. 15, 7. 14, 14. 15, 451. 341. 541. 9, 332. 24, 111. 20, 308. Od. 2, 270. 278. Il. 22, 119. 24, 436. 10, 490. 9, 515. 519. Od. 24, 546. 4, 695. 547. 11, 382. 224. 8, 414. 14, 393. 23, 249. 261. Il. 12, 34.

*ἐγγύθεν 19). Il. 12, 337. 13, 562. 15, 529. 13, 574. 5, 72. Od. 15, 163. Il. 24, 360. 14, 446. Od. 3, 36. 4, 630. Il. 13, 647. 5, 275. 1, 219. Od. 8, 62. 267. 471. Il. 11, 396. 485. 17, 128. 20, 330. 23, 713. 17, 582. 18, 16. 381. Od. 8, 62. 261. 471. 9, 423. 6, 279. 7, 205. Il. 10, 508. 15, 710. Od. 17, 71. Il. 11, 723. 22, 295. 17, 554. 22, 141. 204. 23, 516. 323. 18, 133. 19, 409. Od. 12, 183. 354.

*σχεδόθεν 16, 800. 807. 17, 359. Od. 2, 267. 13, 221. 15, 223. 19, 447. 20, 30.

*ἕκαθεν Il. 2, 456. 13, 179. 16, 634. (ἕκαθεν δέ τε γίγνετ' ἀκουή.) Od. 17, 25.

*ἄνευθε(ν). Il. 23, 376. στὰς πολλὸν ἄνευθε. 23, 452. 474. 241. 24, 174. 208. 22, 88. 300. 368. 39. 21, 78. 2, 27. 64. 4, 277. 5, 585. 16, 89. Od. 4, 356. 7, 192. 10, 554. 11, 82. 9, 26. 16, 239.

*ἀπ-άνευθε(ν). Il. 1, 35. 48. 2, 391. 812. 1, 549. 4, 227.

8, 10. 9, 478. 11, 283. 81. 425. 434. 341. 9, 478. 14, 30. 189. 15, 348. 17, 198. 403. 426. 18, 523. 558. 19, 356. 374. 23, 83. 77. 141. 194. 24, 211. 473. 19, 378. 18, 412. 5, 185. 22, 88. Od. 1, 190. 2, 164. 260. 6, 204. 223. 236. 7, 184. 9, 36. 189. 10, 524. 17, 447.

*ἀπόπρο-θεν. Il. 17, 66. 408. 501. 10, 209. 410. Od. 6, 218. 7, 244. 9, 188. 10, 524.

*ἀπ-άτερθε(ν) Il. 2, 587. 5, 445. 18, 217.

*ἔντοσθε(ν). Od. 9, 235. 298. 22, 172. 294. 10, 92. 14, 13. 15, 289. 1, 126. 2, 145. 1, 128. 380. 2, 224. 18, 238. 17, 339. 21, 417. Il. 4, 454. 6, 364. 12, 416. 22, 237. 12, 296. 455. 10, 262. Od. 12, 241. 13, 100.

*ἔνδοθεν. Il. 24, 161. 6, 247. Od. 4, 74. 293. 467. 283. 20, 101.

*ἔκτο(σ)θε(ν). Od. 20, 101. Il. 7, 341. 440. Od. 22, 385. 23, 148. 9, 239. 338. 7, 112. 13, 100. 1, 132. 17, 278. Il. 9, 552. 10, 263. 334.

εἴθε uel *αἴθε* ideo omisimus, quia mutilatum est ex *εἰ* (*αἰ*) *θεοί* (cf. Pott. II, 323. I, p. LVII Benfey. II, 208) cf. edepol = e deus Pollux et uulgaris linguae nostrae Oje(mine) = O Iesu (domine).

VIII.

Finitur dissertatio.

Locis Homericis consideratis restat, ut, quid inde sequatur, paucis comprehendamus atque ad umbilicum hance commentationem adducamus. Demonstratum est suffixum *θεν* quam etymologice habet uim eam non ibi solum ubi cuiuis apparet retinere, sed etiam, quibus locis primo obtutu hanc uidetur mutasse aut amisisse, eos fere ex primaria eius notione explanari atque intelligi posse; attamen propter id ipsum, quod ad uarias res declarandas paullo uberius adhibitum est, non semper recenti quasi splendore nitere *θεν*, id quod et similibus praepositionibus additis et abiecto nonnunquam finali *ν* ostenditur; eoque paullatim rem processisse, ut quibusdam locis

non possimus negare uigorem uocis non iam conspici aut sentiri: non dissimili modo atque amnes quidam magna ui ex montibus decurrentes postquam largo undarum fluctu adiacentes regiones irrigarunt, in plura capita diuisi ad extremum paludibus hauriuntur obruunturue arenis, uel ac lapide in aquam coniecto gyri exsistunt, qui, dum magis magisque diffunduntur quasi et latius serpunt, simul tenuiores euadunt et postremo euanescunt. — His expositis contulisse me quantulumcunque puto ad soluendam quaestionem aliquam a Lehrsio propositam, qui (l. l. p. 41 nt.) haec habet: difficilis quaestio, sed accuratissima perquisitione dignissima, in his aduerbis in θεν exeuntibus quo usque iam Homericis temporibus unum quodque a propria significatione discesserit, quo deinde haec libertas progressa sit.

Notae.

I.

1) B(opp. Vergl. Gramm. ed. 2.) II p. 243 sqq. (ed. I. p. 393 sq. 608—610) Vergl. Acc. (entuationssystem. 1854) p. 198. Is etiam Slauorum dû in kûdû, tûdû = πόθεν, τόθεν, Scr. kutas, tatas confert. Neque huc non pertinet Umbr. tu (to), quod ablatiuo additur, uelut in anglu — to = ab angulo. Umbr. Sprdkm. (Aufrecht und Kirchhoff: Umbrische Sprachdenkmäler) I p. 156. — Leo Meyer. Vergl. Gramm. des Griech. und Lat. I (1861. Berl.) p. 61. 232. 284. 325. L. M. (Leo Meyer. Vergl. der Griech. und Lat. Decl. Berl. 1862) p. 36 sq. Sch(oemann: Redetheile) p. 51. 146. Hartung: Ueber die Casus. p. 168. Hiecke: Vorbemerkg. zu einer Parallelsynt. der Casus. Dtsch. Griech. Lat. Greifsw. 1854. (qui libellus haudquaquam spernendus uidetur cf. Ebel. in Kuhnii Sylloge VI p. 53 sq.) p. 14 med. cf. Christ. Griech. Lautlehre: p. 144.

2) De hoc suffixo cf. Zumpt. Lat. Gr. §. 269. Madvig. Lat. Gr. §. 200. Coeli—tus Indis est svarga — tas (de coelo).

3) b'aratê φέρεται, das'an pro dakan δέκα. — Yugam iugum, navas nouus. cf. Schleicher. (Vergl. Gramm. der Indogerm. Sprachen. Weimar I 1861. II 1862.) I 4 7. sqq. 62 sqq.

4) Veluti τον dualis apud Indos est t'as (2. pers.) uel tas (3. pers.): tis'tat'as, tis'tatas — ἵστατον, ἵστατον, atque suffixi φιν loco Prcr. hiṅ, Scr. b'is (uel b'yas) dicitur. cf. λικριφίς. αἰέν Ion. = αἰές, ἧς Dor. = âs Scr. Ved. = ἦν. cf. B. I 167. II 280. 305 fin. III. 67. sq. nt. L. M. 109. Christ. l. l. p. 143. sq. Meyer Vergl. Gr. I 60 sq. 232. 258 sq.

5) B. I 16 7. p. 431 §. 217. III 67 sq. nt. cf. Hiecke. l. l. L. M. p. 37. Rost. Griech. Gramm. ed. 6. 1841. p. 370. Kühner: Schulgr. der Griech. Sp. ed. 3. 1851. §. 204 p. 198. Christ. l. l. p. 144.

6) Schleicher. I 192 sq. Hoefer: Vom Infinitiv. Berl. 1840. p. 50. Pott (Etymologische Forschungen. ed. I. I 1833. II 1836) II 306 sqq.

7) Schleicher. II 448. Benfey: Griech. Wurzellexikon. II 269.

8) b'arâmi φέρω, b'ug'âmi φεύγω, lag'us ἐ-λαχύς, mêhâmi (effundo, mingo) mêg'as (nubes) ὀ-μίχλη, mad'u μέθυ, and'as ἄνθος, dad'âmi τίθημι. — B. I 22 sq. 25. 27. 30. 43. Christ p. 101 sqq. Schleicher I 178 sq. G. Curtius Griech. Etymol. I p. 158 sqq. 214 sqq. 257 sqq. L. Meyer Vergl. Gr. I 144 sqq. Neque hoc loco praetereunda est egregia Curtii de aspiratis Indogerm. commentatio in Kuhnii sylloge II 321–337.

9) in Kuhnii sylloge II 335.

10) cf. ibd. 484 sq. Buggium. Comparat is quidem e. g. pati et παθεῖν, latere et λαθεῖν.

11) Schweizer. in Kuhnii annalib. III 352. IIII 312, cum antea in eadem qua nos fuisse uideatur sententia (cf. Hoeferi syllogen. II 445.) Ebel in Jahnii annalib. 1861 fasc. I. p. 13 supr. Schleicher. II 448. 495.

12) B. II 26. 244. I 439 sq. III 488. Schweizer apud Hoeferum l. l. L. M. p. 36 sq.

13) Sic d'ara, d'ama in ad'aras, ad'amas (inferior, infimus) et similiter prat'amas (a praep. pra. cf. πρῶτος, πρόμος, primus, Umbr. prumu a πρό, prŏ, quod inest in uocibus prŏanus, prŏceres similibusque, cum prô praepositio ablatiui loco (= prôd, quod seruatum est in prôd-est, prôd-erat), habenda sit, cf. Ebel. in Kuhnii ann. VI 203. B. II 91. Umbr. Sprdkm. I 182.), Send. fratemô (uel fratemô Schleicher II 407 sq. B. II 91 sq. cf. puk'd'ô Send. pańćatas Scr. Ved. pro posteriore pańćamas. Schleicher II 408. B. II 92 nt. 1.) ad uulgares terminationes tara, tama accedunt. B. II 26. Schleicher II 407. Atque suffixum τρον interdum aspiratione assumpta θρον euadit: φέρετρον, φέρεθρον cf. Pott. I 555. cf. ἐχέτλη, γενέθλη, κύτλον, θύσθλον. Schleicher. I 175 sq. II 341. — (Meyer I 48 sqq.) B. III 194 nt. 2. (cf. Aufrecht in Kuhnii ann. III 240 cf. V 365). Eodem referendum est, quod terminationibus personalibus tis Lat. is,

Lit. Slau. te praesentis quidem et futuri Scr. et Send. t'a respondet, cum alibi ta inueniatur (Goth. nunquam non — th legitur) Schleicher II 517 sq. B. I 23. II 279 sq. Denique cf. Scr. ati et ad'i (supra). B. II 200. — Ad alteram suffixi formam efficta Slauorum aduerbia in dû exeuntia Boppio uidentur cf. nt 1. Praeterea autem illic o-tŭ (ab) habemus, cuius forma ad Scr. atas (inde) respicit. cf. B. III 493.

14) B. I 23. II 320 sq. Vergl. Acc. p. 221. 268 nt. 120. L. M. l. l. Sch. p. 51. — Simili ratione etiam alibi aspiratio per propinquas litteras introducitur. cf. Send. pat'nî Scr. patnî. πότνια, nhd. Schmerz, ahd. smerzo. etc. B. I 61 sq. 69 sq. 77-79. Bornhak. Hochdtsch. Gramm. I 1862. p 18. nr. 3.

15) Hoefer. Zur Lautlehre. Berl. 1839. p. 100 sq. Schweizer apud Hoeferum l. l. Sch. p. 51. L. Meyer: Vgl. Gr. I 324.

16) Christ. p. 144.

17) cf. Priscian. Inst. gramm. V §. 75. Vol. I p. 187 Hertz: Ablatiuus proprius est Romanorum...., quamuis hunc quoque a uetustissimis Graecorum grammaticis accepisse uidentur qui sextum casum dicebant οὐρανόθεν, ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν, qui profecto ablatiui uim possidet: nam etiam praepositionem assumit ut ἐξ ἐμέθεν, ἐξ οὐρανόθεν. XIII §. 5. Vol. II p. 3. Hertz: Eumque quidam ex ipsis (Graecis) sextum esse casum existimauerunt. (Antea allatae erant formae ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν.). — Ablatiuum proprio sensu intelligimus, eo quo apud Indos adhibetur „Wohercasus." cf. B. I 350. Schweizer. ap. Hoef. l. l. — Ablatiuas formas apud Graecos exstare etiam aduerbia in ως (= ωτ) cadentia Boppius (I 351. III 477. Vergl. Acc. 258 sq.) Ebelius (in Kuhnii ann. VI 214) Schleicherus (II 446 sq.) Hieckius (l. l. p. 11) iudicant. cf. L. Meyer. Vgl. Gr. I 229. Sch. 144. Contra hanc sententiam disputatur L. M. p. 33. — Praeterea in Doricis aduerbiis πῶ, τουτῶ (Ahrens de dialectis Graecis II 374) ablatiuorum uestigia elucent (B. I 352), quibus Goth. aljathrô (aliunde), hvathrô (unde) licet comparari. (B. ibd. nr. 2. Hiecke. l. l. p. 12. Lottner. in Kuhnii annalib. VII 34. cf. Schleicher II 449. — uide etiam nt. 26. — Adde huc Dionys. Thr. p. 641 sq. (Bekker Anecdota Gr. II) τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω, κάτω, ὧν σχέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἡ ἐν τόπῳ, ἡ εἰς τόπον, ἡ ἐκ τόπου, οἷον οἴκοι- οἴκαδε- οἴκοθεν. cf. Scholia Dionys. Thr. p 443-445 (ibd.)

Apollon. de adu. p. 596 sq.: (ibd.): *Αἱ διὰ τοῦ θεν παραχθεῖσαι λέξεις τοπικαὶ ἐπιῤῥηματικῶς τὴν ἐκ τόπου σχέσιν σημαίνουσιν*, cf. 621 l. 15 sqq.: *πᾶσα παραγωγὴ ἐπιῤῥηματικὴ τοπικὴν σχέσιν ἀναδεξαμένη μιᾷ ὑπακούει πτώσει κατὰ τὴν διάλυσιν, οἴκοθι — ἐν οἴκῳ, οἴκοθεν* — (cf. p. 593 fin.) *ἐξ οἴκου, οἴκαδε — εἰς οἶκον.* Quod utinam accuratius ille respexisset neu intempestiue ad usum suffixi explicandum hoc arripuisset quod locum priorem modo laudatum sequitur: *εἶπον δὲ παραχθεῖσαι τοπικῶς, ἐπεὶ καὶ ἔνια τὴν αὐτὴν ἔχει σημασίαν τοῖς πρωτοτύποις, ὡς δεδείξεται.* Nunc uero ne hac quidem de re apud clarissimum grammaticum desunt quae inepte tradita esse sit sane concedendum. (cf. huc Schoemanni de articulo cap. II. Gryph. 1862. p. 3 sq.) uide p. 599.

18) Schol. Dionys: Thr. p. 903 sicuti *τούτου* et *δεσποίνης*, eodem modo *ἐμέθεν γενικὴ πτῶσις* appellatur. cf. Apollon. de adu. p. 597 sqq. Priscian XIII §. 5 Vol. II p. 3 Hertz: Jlli enim *ἐμέθεν σέθεν ἕθεν* accusatiuos cum adiectione proferentes loco genetiui accipiunt. De recentioribus uide Hartung. Ueber die Casus, ihre Bildung u. Bedeutung i. d. Gr. u. Lat. Spr. 1831. p. 171: Diese Endg. (*θεν*) gehört ihrer Bedeutg. wegen zum Genitiv. Schmidt. in Hoeferi sylloge II 68. Thiersch. Griech. Gramm. ed. 4. 1855. §. 137, 1. 3. — cf. Winer: Gramm. des N. T. Sprachodioms. ed. 6. 1855. p. 166: Der Genitiv ist unbestritten der Wohercasus.

19) uide cap. VI fin.

20) cf. e. c. Hieckium l. l. p. 5 extr. p. 7 init., qui localistas, ut ita dicam, uehementer sane suo iure impugnat.

21) Et est hic quidem usus proprius ac peculiaris genitiui quam qui maxime, quoniam nominatiuo genitiuus sicuti substantiuo adiectiuum adiungitur, qua re fit, ut inhaesiuam, ut ita dicam, et definitiuam primitus uim obtineat. „Zusammengehörigkeits-, Bestimmmungs-Casus." De uera hac genitiui indole cf. G. Hermann. ad Viger. ed. 3. p. 877.: Genitiui proprium est id indicare cuius quid aliquo quocunque modo accidens est. — „Der Genitiv ein Adjectiv." Höfer l. l. p. 92. p. 96 nt. Schweizer in Kuhnii annalib. III p. 389: „Der Gen. verhält sich zum Nomin. wie das Adj. zu s. Subst., bezeichnet also das zu d. Begriff Gehörende und auf ihn sich Beziehende." Thiersch

l. l. §. 175,12. 177,1: „Der Gen. Ergänzungsbegr." Ellendt. Lat. Gr. ed. 5 cur. M. Seyffert. Berl. 1862 p. 120: Der Gen. ist zunächst Cas. f. d. Ergänzung eines Subst. durch ein anderes.

22) proprie: ualida uis Alcinoi, quandoquidem ἱερός respondet Scr. adiectiuo is'iras, uigens (Kuhn. i. ann. suis II 274 sq. Curtius ibd. III 154 sqq.) Qua originatione neglecta quo tandem modo nisi frigido atque inepto (cf. Faesi. ad Jl. 16,407. Dc. i. e. Duncanii lexicon Homericum et Pindaricum ed. Rost p. 553.) ἱερὸν ἰχθύν explicabimus? Quod attributum iam apud ueteres non defuerunt qui μέγαν hoc loco interpretarentur. Bene cum his concinit, quod commune epitheton *omnium munitarum* urbium ἱερός esse docemur. Dc. p. 1297. 1342.

23. Locatiuum hic ablatiuum habemus. „Wocasus," *Jm* Achaeischen Argos.

24. B. I. 441. Schleicher II p. 467.

25. In lingua Sendica enim locatiuus non nunquam genitiui forma utitur B. I 398, et apud Latinos tres declinationes, prima, secunda, quinta, singularis genitiuum locatiui instar formatum cadensque in i litteram habent, ueluti et Corinthi arx dicitur et Corinthi docuit, cf. ruri, domi = οἴκοι, humi = χαμαί. B. I 377 fin. 399. Madvig. Lat. Gr. §. 296 a. nt. 3. Schleicher II 460.

26) Vergl. Gramm. ed. 1. p. 251: Das Suff. θεν von echt ablativer Bedeutg., die Entfernung von einem Ort ausdrückend, giebt man mit Unrecht als Vertreter der Genitivendung, wo diese in der gew. Sprache d. Bezeichng. des verlorenen Abl. übernommen hat.

27) Zumpt. Lat. Gr. §. 683. cf. §. 398 nt. 1. Madvig. Lat. Gramm. §. 275 nt. 3.

28) B. I 354 Hoefer l. l. p. 101. Pott. II 631 fin.

29) B. I 178 sqq. 344 sqq. Schleicher II 447. cf. Pott. II 465. 631.

30) B. I 178. 345 sqq.

31) B. I 349. Mommsen. Unterital. Dialekte p. 227. Hiecke. l. l. p. 11.

32) B. I 348 sqq. Veluti in inscriptione quadam (apud Mommsenium Röm. Gesch. I ed. 2. p. 426) legimus Gnaiuo*d* patre prognatus. — Apud recentiores Latinos nescio an exstet in particula sed, quam quidem uiri nonnulli doctissimi hodie ex

reflexiui pronominis ablatiuo oriundam esse censent. B. I 350. III 484 med. Corssen. Ueber Ausspr. Vocalism. u. Betong der Lat. Spr. I 334. L. M. p. 33. Meyer. Vergl. Gr. I 80: „für sich, abgesondert.“ Pott. II 314: Abl. extrad, sed vom Pron. refl: „An und für sich, der Sache nach.“ cf. I, 378: In seditio ein Abl. erhalten. Contra sunt qui aut a se-dum sed deriuent. Sch. p. 191 aut coniunctionem sed nominatiuam esse formam contendant, praepositionem sed (siue sl. Umbr. sei) solam cum hoc ablatiuo conferant. Umbr. Sprdkm. I 58.| 156. — Ceterum met quoque Boppio (I 350) ablatiuus uidetur esse. cf. Pott. II 264.

33) Vide B. I 354 sqq. Umbr. Sprdkm. I 87. 111. 117. 122. 127. nt. nostram 17 med.

II.

1) cf. *ἀλλά* et *ἄλλα*. (B. III 483. Sch. 190. Nostrum quoque „aber“ proprie aliud significat. B. II 143. 193. III 483. cf. Scr. aparas, alius; apud Armenios ail et „alius“ est et „sed“. B. III 483.), *ὅμως* et *ὁμῶς*. Sch. 219, *οὐκοῦν* et *οὔκουν* Herm. ad Viger. ed. 3 p. 794 sqq., *σφόδρα* et *σφοδρά* (Jo. Alexdrn. *τονικὰ παραγγέλματα* ed. Dindorf. p. 30 l. 19: *τὸ σφ. βαρύνεται ἐπίῤῥημα ὄν ὄνομα δὲ ὀξύνεται*), *Ποτνιαί* (oppidum Boeotiae. Eur. Phoen. 1124) et *πότνια* (cf. Göttling, Die Lehre v. d. Accent der griech. Spr. f. Schulen. ed. 2. 1820. p. 49 nt.)

2) cf. *μέν* et *μήν* (Dor. *μάν*) (Sch. 188. Spitzner. Exc. VIII ad Il. Vol. I Sect. II p. XX, *δέ* et *δή* (Sch. 188 sq. Spitzner l. l.).

3) cf. ualde et ualide, zwar et mhd. ze wâre. (W. Wackernagel Wörterb. z. d. Altdtsch. Leseb. 1861. p. 364 s. u. wâr. Sch. 189.), sonst et mhd. sô ne ist = ita si non est (similiter inuenitur sôst = sô ist, nist = ni ist. Wackern. p. 267. Bornhak, Hochdtsch. Gramm. I. 1862. p. 44 nt. 3).

4) cf. wenn et wann Sch. 185. B. III 484 (animaduertendum hic uidetur Schilleri illud: Herr, richte, wenn du Alles weisst = cum omnia audiueris), dann et denn Sch. 226; Frcg. on siue addito articulo l'on et l'homme, sicuti apud nos „man“ et „Mann“. cf. Bornhak p. 76. Ceterum similiter apud Hebraeos

*3, 278. *4, 147. *4, 186. *4, 215. (*)13, 30. *17, 386. *20, 61. **3, 172 Od. *Od. 10, 353. *Od. 12, 242.

*προόσσοθεν. ἐλαύνων πρ. ἵππους. Il. 23, 533.

πρόσθε(ν). cf. der Tod hat eine andere Gestalt von vorne, eine andere von hinten ... vorne bitter, hinten süss. H. Müller. Erquickstdn. p. 5. — *de loco: Il. 4, 105. 113. 129. 5, 300. 315. 6, 181. 11, 397. 12, 294. 298. 13, 157. 440. 719. 803. 17, 7. 20, 95. 481. 21, 7. 581. 22, 158. 23, 133. 487. 572. 639. 24, 95. 324. Od. 5, 452. 24, 155. **c. gen. Il. 4, 304. 5, 56. 80. 107. 170. 595. 7, 224. 8, 100. 134. 9, 193. 473. 12, 145. 446. 13, 385. 392. 15, 307. 16, 220. 321. 485. 742. 833. 19, 13. 20, 402. 163. 21, 601. 22, 313. 464. 23, 167. 877. Od. 7, 21. 15, 164. 24, 540. 22, 4.

Quam facile ex notione locali „ante" euadat tuendi notio, et inde apparet, quod praepositiones πρό, pro, vor, für utroque sensu usurpantur, et ex locis Homericis conspicitur ubi ambigi licet, utram esse significationem statuamus, qualis est uersus Il. 4, 54. τάων οὔτοι ἐγὼ **πρόσθ' ἵσταμαι. I shall not place myself before them, to protect them. ὁ πρόσθεν ἱστάμενός τινος προΐσταται ἐκείνου. Dc. ὅς τε ἐῆς **πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν. Od. 8, 524. — **Il. 21, 587: πρόσθε φίλων τοκέων ... Ἴλιον εἰρυόμεσθα.

**de tempore. πρόσθεν Ἄρης ὤρεξαθ'. Il. 5, 851. „πρότερος." P. — 3, 317. 346. 2, 359. πρόσθ' ἄλλων „πρότερον τῶν λοιπῶν". 6, 17. Od. 22, 432. 23, 223. 11, 629. 4, 688. 6, 242. 9, 370. 17, 371. 17, 7. 23, 137. 24, 52. 4, 688 (hic et alibi τὸ πρ.) Il. 1, 251. 7, 325. 9, 44. 13, 66. 9, 524. 12, 33. 40. 116. 20, 28. 23, 570. 583. 24, 698.

*(**)πάροιθε(ν) et προ-πάροιθε(ν) idem significant quod πρόσθεν, neque in Odyssea solum, ut chorizontes uolunt, sed etiam in Iliade προπ. de tempore inuenitur. cf. Schol. Il. 10, 476. Lehrs de Arist. stud. Hom. p. 121. — I. 1, 360. 500. 2, 92. 811. 3, 22. 162. 4, 348. 6, 307. 319. 4, 185. 12, 131. 13, 205. 14, 297. 427. 15, 154. 260. 66. 423. 355. 746. 10, 476. 15, 227. 16, 255. 218. 319. 19, 344. 18, 3. 531. 615. 336. 20, 374. 437. 441. 456. 21, 567. 104. 17, 167. 8, 494. 22, 6. 35. 23, 22. 213. 498. 582. 24, 286. 23, 20. 180. Od. 1, 322. 2, 312. 4, 225. 355. 6, 174. 1, 107. 3, 407. 16, 344.

17, 357. 297. 18, 32. 24, 416. 447. 19, 33. 227. 15, 150. 122. 10, 354. 172. 9, 482. 11, 483. 16, 181. 17, 277. 282. 294. 18, 275. 16, 166. 4, 625. Il. 11, 734. 22, 197. 20, 324. 510. 22, 197. 24, 510. 23, 804. Od. 7, 125.

*ὄπι(σ)θε(ν), κατ-όπισθε(ν), μετ-όπισθε(ν), ἐξ-όπι(σ)θε(ν). Etiam de tempore** „postea" „eigentlich v. dem, was von hinten nachfolgt, daher zeitlich nachher, in Zukunft." Ameis ad Od. 2, 270. — Il. 2, 542. 5, 595. 8, 342. 11, 178. 1, 197. Od. 5, 167. 10, 209. 9, 539, 15, 34. 88. 22, 92. 6, 307. 22, 174. 2, 270. 22, 345. Il. 17, 261. 9, 249. Od. 22, 319. 24, 84. 8, 414. Il. 4, 362. 6, 526. Od. 22, 55. 40. Il. 6, 181. 6, 68. 22, 334. Od. 17, 201. Il. 4, 298. 23, 505. 8, 332. Od. 8, 527. 11, 6. 12, 148. 21, 160. 13, 241. 4, 357. 13, 84. 19, 436. Il. 13, 71. 83. 289. 536. 721. 834. 21, 256. 16, 115. 791. 806. 19, 397. 18, 155. 22, 396. 23, 346. 21, 129. 23, 726. 763. 9, 504. 11, 613. 15, 672. 645. 11, 545. 397. 14, 4. Od. 11, 66. 72. Od. 18, 168. 17, 66. Il. 17, 718. 14, 430. 16, 611. 24, 15. 17, 527. 23, 136. 15, 694. 17, 468. 17, 718. 723. 746. 18, 548. 554. 22, 157. 15, 7. 14, 14. 15, 451. 341. 541. 9, 332. 24, 111. 20, 308. Od. 2, 270. 278. Il. 22, 119. 24, 436. 10, 490. 9, 515. 519. Od. 24, 546. 4, 695. 547. 11, 382. 224. 8, 414. 14, 393. 23, 249. 261. Il. 12, 34.

*ἐγγύθεν [19]). Il. 12, 337. 13, 562. 15, 529. 13, 574. 5, 72. Od. 15, 163. Il. 24, 360. 14, 446. Od. 3, 36. 4, 630. Il. 13, 647. 5, 275. 1, 219. Od. 8, 62. 267. 471. Il. 11, 396. 485. 17, 128. 20, 330. 23, 713. 17, 582. 18, 16. 381. Od. 8, 62. 261. 471. 9, 423. 6, 279. 7, 205. Il. 10, 508. 15, 710. Od. 17, 71. Il. 11, 723. 22, 295. 17, 554. 22, 141. 204. 23, 516. 323. 18, 133. 19, 409. Od. 12, 183. 354.

*σχεδόθεν 16, 800. 807. 17, 359. Od. 2, 267. 13, 221. 15, 223. 19, 447. 20, 30.

*ἕκαθεν Il. 2, 456. 13, 179. 16, 634. (ἕκαθεν δέ τε γίγνετ' ἀκουή.) Od. 17, 25.

*ἄνευθε(ν). Il. 23, 376. στὰς πολλὸν ἄνευθε. 23, 452. 474. 241. 24, 174. 208. 22, 88. 300. 368. 39. 21, 78. 2, 27. 64. 4, 277. 5, 585. 16, 89. Od. 4, 356. 7, 192. 10, 554. 11, 82. 9, 26. 16, 239.

*ἀπ-άνευθε(ν). Il. 1, 35. 48. 2, 391. 812. 1, 549. 4, 227.

*3, 278. *4, 147. *4, 186. *4, 215. (*)13, 30. *17, 386. *20, 61. **3, 172 Od. *Od. 10, 353. *Od. 12, 242.

*πρόσσοϑεν. ἐλαύνων πρ. ἵππους. Il. 23, 533.

πρόσϑε(ν). cf. der Tod hat eine andere Gestalt von vorne, eine andere von hinten ... vorne bitter, hinten süss. H. Müller. Erquickstdn. p. 5. — *de loco: Il. 4, 105. 113. 129. 5, 300. 315. 6, 181. 11, 397. 12, 294. 298. 13, 157. 440. 719. 803. 17, 7. 20, 95. 481. 21, 7. 581. 22, 158. 23, 133. 487. 572. 639. 24, 95. 324. Od. 5, 452. 24, 155. **c. gen. Il. 4, 304. 5, 56. 80. 107. 170. 595. 7, 224. 8, 100. 134. 9, 193. 473. 12, 145. 446. 13, 385. 392. 15, 307. 16, 220. 321. 485. 742. 833. 19, 13. 20, 402. 163. 21, 601. 22, 313. 464. 23, 167. 877. Od. 7, 21. 15, 164. 24, 540. 22, 4.

Quam facile ex notione locali „ante" euadat tuendi notio, et inde apparet, quod praepositiones πρό, pro, vor, für utroque sensu usurpantur, et ex locis Homericis conspicitur ubi ambigi licet, utram esse significationem statuamus, qualis est uersus Il. 4, 54. τάων οὔτοι ἐγὼ **πρόσϑ' ἵσταμαι. I shall not place myself before them, to protect them. ὁ πρόσϑεν ἱστάμενός τινος προΐσταται ἐκείνου. Dc. ὅς τε ἑῆς **πρόσϑεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν. Od. 8, 524. — **Il. 21, 587: πρόσϑε φίλων τοκέων ... Ἴλιον εἰρυόμεσϑα.

**de tempore. πρόσϑεν Ἄρης ὤρεξαϑ'. Il. 5, 851. „πρότερος." P. — 3, 317. 346. 2, 359. πρόσϑ' ἄλλων „πρότερον τῶν λοιπῶν". 6, 17. Od. 22, 432. 23, 223. 11, 629. 4, 688. 6, 242. 9, 370. 17, 371. 17, 7. 23, 137. 24, 52. 4, 688 (hic et alibi τὸ πρ.) Il. 1, 251. 7, 325. 9, 44. 13, 66. 9, 524. 12, 33. 40. 116. 20, 28. 23, 570. 583. 24, 698.

*(**)πάροιϑε(ν) et προ-πάροιϑε(ν) idem significant quod πρόσϑεν, neque in Odyssea solum, ut chorizontes uolunt, sed etiam in Iliade προπ. de tempore inuenitur. cf. Schol. Il. 10, 476. Lehrs de Arist. stud. Hom. p. 121. — I. 1, 360. 500. 2, 92. 811. 3, 22. 162. 4, 348. 6, 307. 319. 4, 185. 12, 131. 13, 205. 14, 297. 427. 15, 154. 260. 66. 423. 355. 746. 10, 476. 15, 227. 16, 255. 218. 319. 19, 344. 18, 3. 531. 615. 336. 20, 374. 437. 441. 456. 21, 567. 104. 17, 167. 8, 494. 22, 6. 35. 23, 22. 213. 498. 582. 24, 286. 23, 20. 180. Od. 1, 322. 2, 312. 4, 225. 355. 6, 174. 1, 107. 3, 407. 16, 344.

17, 357. 297. 18, 32. 24, 416. 447. 19, 33. 227. 15, 150. 122. 10, 354. 172. 9, 482. 11, 483. 16, 181. 17, 277. 282. 294. 18, 275. 16, 166. 4, 625. H. 11, 734. 22, 197. 20, 324. 510. 22, 197. 24, 510. 23, 804. Od. 7, 125.

*ὄπι(σ)θε(ν), κατ-όπισθε(ν), μετ-όπισθε(ν), ἐξ-όπι(σ)θε(ν). Etiam de tempore** „postea" „eigentlich v. dem, was von hinten nachfolgt, daher zeitlich nachher, in Zukunft." Ameis ad Od. 2, 270. — Il. 2, 542. 5, 595. 8, 342. 11, 178. 1, 197. Od. 5, 167. 10, 209. 9, 539. 15, 34. 88. 22, 92. 6, 307. 22, 174. 2, 270. 22, 345. Il. 17, 261. 9, 249. Od. 22, 319. 24, 84. 8, 414. Il. 4, 362. 6, 526. Od. 22, 55. 40. Il. 6, 181. 6, 68. 22, 334. Od. 17, 201. Il. 4, 298. 23, 505. 8, 332. Od. 8, 527. 11, 6. 12, 148. 21, 160. 13, 241. 4, 357. 13, 84. 19, 436. Il. 13, 71. 83. 289. 536. 721. 834. 21, 256. 16, 115. 791. 806. 19, 397. 18, 155. 22, 396. 23, 346. 21, 129. 23, 726. 763. 9, 504. 11, 613. 15, 672. 645. 11, 545. 397. 14, 4. Od. 11, 66. 72. Od. 18, 168. 17, 66. Il. 17, 718. 14, 430. 16, 611. 24, 15. 17, 527. 23, 136. 15, 694. 17, 468. 17, 718. 723. 746. 18, 548. 554. 22, 157. 15, 7. 14, 14. 15, 451. 341. 541. 9, 332. 24, 111. 20, 308. Od. 2, 270. 278. Il. 22, 119. 24, 436. 10, 490. 9, 515. 519. Od. 24, 546. 4, 695. 547. 11, 382. 224. 8, 414. 14, 393. 23, 249. 261. Il. 12, 34.

*ἐγγύθεν [19]). Il. 12, 337. 13, 562. 15, 529. 13, 574. 5, 72. Od. 15, 163. Il. 24, 360. 14, 446. Od. 3, 36. 4, 630. Il. 13, 647. 5, 275. 1, 219. Od. 8, 62. 267. 471. Il. 11, 396. 485. 17, 128. 20, 330. 23, 713. 17, 582. 18, 16. 381. Od. 8, 62. 261. 471. 9, 423. 6, 279. 7, 205. Il. 10, 508. 15, 710. Od. 17, 71. Il. 11, 723. 22, 295. 17, 554. 22, 141. 204. 23, 516. 323. 18, 133. 19, 409. Od. 12, 183. 354.

*σχεδόθεν 16, 800. 807. 17, 359. Od. 2, 267. 13, 221. 15, 223. 19, 447. 20, 30.

*ἔκαθεν Il. 2, 456. 13, 179. 16, 634. (ἔκαθεν δέ τε γίγνετ' ἀκουή.) Od. 17, 25.

*ἄνευθε(ν). Il. 23, 376. στὰς πολλὸν ἄνευθε. 23, 452. 474. 241. 24, 174. 208. 22, 88. 300. 368. 39. 21, 78. 2, 27. 64. 4, 277. 5, 585. 16, 89. Od. 4, 356. 7, 192. 10, 554. 11, 82. 9, 26. 16, 239.

*ἀπ-άνευθε(ν). Il. 1, 35. 48. 2, 391. 812. 1, 549. 4, 227.

*3, 278. *4, 147. *4, 186. *4, 215. (*)13, 30. *17, 386. *20, 61. **3, 172 Od. *Od. 10, 353. *Od. 12, 242.

*πρόσσοϑεν. ἐλαύνων πρ. ἵππους. Il. 23, 533.

πρόσϑε(ν). cf. der Tod hat eine andere Gestalt von vorne, eine andere von hinten ... vorne bitter, hinten süss. H. Müller. Erquickstdn. p. 5. — *de loco: Il. 4, 105. 113. 129. 5, 300. 315. 6, 181. 11, 397. 12, 294. 298. 13, 157. 440. 719. 803. 17, 7. 20, 95. 481. 21, 7. 581. 22, 158. 23, 133. 487. 572. 639. 24, 95. 324. Od. 5, 452. 24, 155. **c. gen. Il. 4, 304. 5, 56. 80. 107. 170. 595. 7, 224. 8, 100. 134. 9, 193. 473. 12, 145. 446. 13, 385. 392. 15, 307. 16, 220. 321. 485. 742. 833. 19, 13. 20, 402. 163. 21, 601. 22, 313. 464. 23, 167. 877. Od. 7, 21. 15, 164. 24, 540. 22, 4.

Quam facile ex notione locali „ante" euadat tuendi notio, et inde apparet, quod praepositiones πρό, pro, vor, für utroque sensu usurpantur, et ex locis Homericis conspicitur ubi ambigi licet, utram esse significationem statuamus, qualis est uersus Il. 4, 54. τάων οὔτοι ἐγὼ **πρόσϑ' ἵσταμαι. I shall not place myself before them, to protect them. ὁ πρόσϑεν ἱστάμενός τινος προΐσταται ἐκείνου. Dc. ὅς τε ἐῇς **πρόσϑεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν. Od. 8, 524. — **Il. 21, 587: πρόσϑε φίλων τοκέων ... Ἴλιον εἰρυόμεσϑα.

**de tempore. πρόσϑεν Ἄρης ὤρεξαϑ'. Il. 5, 851. „πρότερος." P. — 3, 317. 346. 2, 359. πρόσϑ' ἄλλων· „πρότερον τῶν λοιπῶν". 6, 17. Od. 22, 432. 23, 223. 11, 629. 4, 688. 6, 242. 9, 370. 17, 371. 17, 7. 23, 137. 24, 52. 4, 688 (hic et alibi τὸ πρ.) Il. 1, 251. 7, 325. 9, 44. 13, 66. 9, 524. 12, 33. 40. 116. 20, 28. 23, 570. 583. 24, 698.

*(**)πάροιϑε(ν) et προ-πάροιϑε(ν) idem significant quod πρόσϑεν, neque in Odyssea solum, ut chorizontes nolunt, sed etiam in Iliade προπ. de tempore inuenitur. cf. Schol. Il. 10, 476. Lehrs de Arist. stud. Hom. p. 121. — I. 1, 360. 500. 2, 92. 811. 3, 22. 162. 4, 348. 6, 307. 319. 4, 185. 12, 131. 13, 205. 14, 297. 427. 15, 154. 260. 66. 423. 355. 746. 10, 476. 15, 227. 16, 255. 218. 319. 19, 344. 18, 3. 531. 615. 336. 20, 374. 437. 441. 456. 21, 567. 104. 17, 167. 8, 494. 22, 6. 35. 23, 22. 213. 498. 582. 24, 286. 23, 20. 180. Od. 1, 322. 2, 312. 4, 225. 355. 6, 174. 1, 107. 3, 407. 16, 344.

17, 357. 297. 18, 32. 24, 416. 447. 19, 33. 227. 15, 150. 122. 10, 354. 172. 9, 482. 11, 483. 16, 181. 17, 277. 282. 294. 18, 275. 16, 166. 4, 625. H. 11, 734. 22, 197. 20, 324. 510. 22, 197. 24, 510. 23, 804. Od. 7, 125.

*ὄπι(σ)θε(ν), κατ-όπισθε(ν), μετ-όπισθε(ν), ἐξ-όπι(σ)θε(ν). Etiam de tempore** „postea" „eigentlich v. dem, was von hinten nachfolgt, daher zeitlich nachher, in Zukunft." Ameis ad Od. 2, 270. — Il. 2, 542. 5, 595. 8, 342. 11, 178. 1, 197. Od. 5, 167. 10, 209. 9, 539, 15, 34. 88. 22, 92. 6, 307. 22, 174. 2, 270. 22, 345. Il. 17, 261. 9, 249. Od. 22, 319. 24, 84. 8, 414. Il. 4, 362. 6, 526. Od. 22, 55. 40. Il. 6, 181. 6, 68. 22, 334. Od. 17, 201. Il. 4, 298. 23, 505. 8, 332. Od. 8, 527. 11, 6. 12, 148. 21, 160. 13, 241. 4, 357. 13, 84. 19, 436. Il. 13, 71. 83. 289. 536. 721. 834. 21, 256. 16, 115. 791. 806. 19, 397. 18, 155. 22, 396. 23, 346. 21, 129. 23, 726. 763. 9, 504. 11, 613. 15, 672. 645. 11, 545. 397. 14, 4. Od. 11, 66. 72. Od. 18, 168. 17, 66. Il. 17, 718. 14, 430. 16, 611. 24, 15. 17, 527. 23, 136. 15, 694. 17, 468. 17, 718. 723. 746. 18, 548. 554. 22, 157. 15, 7. 14, 14. 15, 451. 341. 541. 9, 332. 24, 111. 20, 308. Od. 2, 270. 278. Il. 22, 119. 24, 436. 10, 490. 9, 515. 519. Od. 24, 546. 4, 695. 547. 11, 382. 224. 8, 414. 14, 393. 23, 249. 261. Il. 12, 34.

*ἐγγύθεν [19]). Il. 12, 337. 13, 562. 15, 529. 13, 574. 5, 72. Od. 15, 163. Il. 24, 360. 14, 446. Od. 3, 36. 4, 630. Il. 13, 647. 5, 275. 1, 219. Od. 8, 62. 267. 471. Il. 11, 396. 485. 17, 128. 20, 330. 23, 713. 17, 582. 18, 16. 381. Od. 8, 62. 261. 471. 9, 423. 6, 279. 7, 205. Il. 10, 508. 15, 710. Od. 17, 71. Il. 11, 723. 22, 295. 17, 554. 22, 141. 204. 23, 516. 323. 18, 133. 19, 409. Od. 12, 183. 354.

*σχεδόθεν 16, 800. 807. 17, 359. Od. 2, 267. 13, 221. 15, 223. 19, 447. 20, 30.

*ἕκαθεν Il. 2, 456. 13, 179. 16, 634. (ἕκαθεν δέ τε γίγνετ' ἀκουή.) Od. 17, 25.

*ἄνευθε(ν). Il. 23, 376. στὰς πολλὸν ἄνευθε. 23, 452. 474. 241. 24, 174. 208. 22, 88. 300. 368. 39. 21, 78. 2, 27. 64. 4, 277. 5, 585. 16, 89. Od. 4, 356. 7, 192. 10, 554. 11, 82. 9, 26. 16, 239.

*ἀπ-άνευθε(ν). Il. 1, 35. 48. 2, 391. 812. 1, 549. 4, 227.

8, 10. 9, 478. 11, 283. 81. 425. 434. 341. 9, 478. 14, 30. 189. 15, 348. 17, 198. 403. 426. 18, 523. 558. 19, 356. 374. 23, 83. 77. 141. 194. 24, 211. 473. 19, 378. 18, 412. 5, 185. 22, 88. Od. 1, 190. 2, 164. 260. 6, 204. 223. 236. 7, 184. 9, 36. 189. 10, 524. 17, 447.

*ἀκόπρο-θεν. Il. 17, 66. 408. 501. 10, 209. 410. Od. 6, 218. 7, 244. 9, 188. 10, 524.

*ἀπ-άτερθε(ν) Il. 2, 587. 5, 445. 18, 217.

*ἔντοσθε(ν). Od. 9, 235. 298. 22, 172. 294. 10, 92. 14, 13. 15, 289. 1, 126. 2, 145. 1, 128. 380. 2, 224. 18, 238. 17, 339. 21, 417. Il. 4, 454. 6, 364. 12, 416. 22, 237. 12, 296. 455. 10, 262. Od. 12, 241. 13, 100.

*ἔνδοθεν. Il. 24, 161. 6, 247. Od. 4, 74. 293. 467. 283. 20, 101.

*ἔκτο(σ)θε(ν). Od. 20, 101. Il. 7, 341. 440. Od. 22, 385. 23, 148. 9, 239. 338. 7, 112. 13, 100. 1, 132. 17, 278. Il. 9, 552. 10, 263. 334.

εἴθε uel αἴθε ideo omisimus, quia mutilatum est ex εἰ (αἰ) θεοί (cf. Pott. II, 323. I, p. LVII Benfey. II, 208) cf. edepol = e deus Pollux et uulgaris linguae nostrae Oje-(mine) = O Iesu (domine).

VIIII.

Finitur dissertatio.

Locis Homericis consideratis restat, ut, quid inde sequatur, paucis comprehendamus atque ad umbilicum hance commentationem adducamus. Demonstratum est suffixum θεν quam etymologice habet uim eam non ibi solum ubi cuiuis apparet retinere, sed etiam, quibus locis primo obtutu hanc uidetur mutasse aut amisisse, eos fere ex primaria eius notione explanari atque intelligi posse; attamen propter id ipsum, quod ad uarias res declarandas paullo uberius adhibitum est, non semper recenti quasi splendore nitere θεν, id quod et similibus praepositionibus additis et abiecto nonnunquam finali ν ostenditur; eoque paullatim rem processisse, ut quibusdam locis

non possimus negare uigorem uocis non iam conspici aut sentiri: non dissimili modo atque amnes quidam magna ui ex montibus decurrentes postquam largo undarum fluctu adiacentes regiones irrigarunt, in plura capita diuisi ad extremum paludibus hauriuntur obruunturue arenis, uel ac lapide in aquam coniecto gyri exsistunt, qui, dum magis magisque diffunduntur quasi et latius serpunt, simul tenuiores euadunt et postremo euanescunt. — His expositis contulisse me quantulumcunque puto ad soluendam quaestionem aliquam a Lehrsio propositam, qui (l. l. p. 41 nt.) haec habet: difficilis quaestio, sed accuratissima perquisitione dignissima, in his aduerbis in θεν exeuntibus quo usque iam Homericis temporibus unum quodque a propria significatione discesserit, quo deinde haec libertas progressa sit.

patet neque interni accusatiui quasi terminis circumscribitur. cf.: εἴ τί μιν εἴποι. Od. 23, 91. (cf. Ich möchte dich gern — ein Wort — sprechen.) ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα. Il. 5, 170. cf. Od. 5, 28. (Triplex hic proprie accusatiuus uerbum antecedit.) — μίμνειν τινά. — σὲ, μὲ πεφρίκασι. Il. 11, 383. 24, 775. cf. Pd. Ol. 7, 38 etc. — ἀνεδύσετο κῦμα θαλάσσης. Il. 1, 496. ἀνδύεται πόλεμον κακόν. Il. 13, 225. — „Du singest die Seel' in heitern Traum" Uhland. d. Singenthal. — cf. Zumpt. §. 383 —387. Krüger I §. 46, II. III. cf. II. §. 46.

9) cf. Nal. 9, 2: hrtarâg'yan nalâ ... pus'karô 'bravît: Priuatum-regno (ad) Nalum ... Pushcarus dixit.

10) cf. I. W. Hanne l. l. p. 89: Als ich der Dorfschule entlassen worden war.

11) Sic etiam apud Herodotum persaepe. cf. ἀπὸ μὲν ἔθανε 8, 89. ἀνά τε ἔδραμον 1, 66. cf. „Lag König Darius under." Seb. Münster. Cosmogr. p. 1276.

12) cf. Pott. I p. 371 sq.: Auch ist die Sprache nicht ein Erzeugniss der trockenen, berechnenden Verstandesreflexion, sondern schöpferischer, mit Fleisch und Blut das Angeschauete begabender und belebender Phantasie, welche sich nicht in die Spanischen Stiefel der Logik einschnüren lässt.

13) Notandum est quod ueteres scriptores nostrates ab praepositionis instar usurparunt. cf. die der helt küene mit sorge gewan ab eime getwerge; der schîn sô lûterliche ab den wolken gât. Nibelung. „Kert er sich stracks ab seinem schlechten Weg," Cosmographey, erstlich durch Herrn Sebastian Munster verfasset, ... bis in das 1578 jar gemehret. Basel. 1578. p. 1333. — b) de κατὰ κρῆθεν cf. p. 18.

14) cf. ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. N. T.: Mth. 9, 22. cf. 15, 28. 17, 18. Frcg. désormais = dès hor mais „von Stund mehr." Schmitz. Fr. Gramm. p. 69. dès = de ipso. ibd. p. 153. — Eodem modo Hebr. מִן usurpatur. cf. Winer. lex. Hebr. Chald. p. 564. 567: מִן statim post, ut Genes. 4, 3: וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים, et factum est a fine dierum. „Es begab sich aber nach etlichen Tagen" Lth. „Vom Ende von Tagen d. i. nach Ablauf solcher, nach Verfluss einer Zeit." Knobel.

5) B. I 16 7. p. 431 §. 217. III 67 sq. nt. cf. Hiecke. l. l. L. M. p. 37. Rost. Griech. Gramm. ed. 6. 1841. p. 370. Kühner: Schulgr. der Griech. Sp. ed. 3. 1851. §. 204 p. 198. Christ. l. l. p. 144.

6) Schleicher. I 192 sq. Hoefer: Vom Infinitiv. Berl. 1840. p. 50. Pott (Etymologische Forschungen. ed. l. I 1833. II 1836) II 306 sqq.

7) Schleicher. II 448. Benfey: Griech. Wurzellexikon. II 269.

8) b'arâmi φέρω, b'ug'âmi φεύγω, lag'us ἐ-λαχύς, mêhâmi (effundo, mingo) még'as (nubes) ὀ-μίχλη, mad'u μέθυ, and'as ἄνθος, dad'âmi τίθημι. — B. I 22 sq. 25. 27. 30. 43. Christ p. 101 sqq. Schleicher I 178 sq. G. Curtius Griech. Etymol. I p. 158 sqq. 214 sqq. 257 sqq. L. Meyer Vergl. Gr. I 144 sqq. Neque hoc loco praetereunda est egregia Curtii de aspiratis Indogerm. commentatio in Kuhnii sylloge II 321 - 337.

9) in Kuhnii sylloge II 335.

10) cf. ibd. 484 sq. Buggium. Comparat is quidem e. g. pati et παθεῖν, latere et λαθεῖν.

11) Schweizer. in Kuhnii annalib. III 352. IIII 312, cum antea in eadem qua nos fuisse uideatur sententia (cf. Hoeferi syllogen. II 445.) Ebel in Jahnii annalib. 1861 fasc. I. p. 13 supr. Schleicher. II 448. 495.

12) B. II 26. 244. I 439 sq. III 488. Schweizer apud Hoeferum l. l. L. M. p. 36 sq.

13) Sic d'ara, d'ama in ad'aras, ad'amas (inferior, infimus) et similiter prat'amas (a praep. pra. cf. πρῶτος, πρόμος, primus, Umbr. prumu a πρό, prŏ, quod inest in uocibus prŏauus, prŏceres similibusque, cum prô praepositio ablatiui loco (= prôd, quod seruatum est in prôd-est, prôd-erat), habenda sit. cf. Ebel. in Kuhnii ann. VI 203. B. II 91. Umbr. Sprdkm. I 132.). Send. fratemô (uel fratemô Schleicher II 407 sq. B. II 91 sq. cf. puk'd'ê Send. pańćat as Scr. Ved. pro posteriore pańćamas. Schleicher II 408. B. II 92 nt. 1.) ad uulgares terminationes tara, tama accedunt. B. II 26. Schleicher II 407. Atque suffixum τρον interdum aspiratione assumpta θρον euadit: φέρετρον, φέρεθρον cf. Pott. I 555. cf. ἐχέτλη γενέθλη, χύτλον, θύσθλον. Schleicher. I 175 sq. II 341. — (Meyer I 48 sqq.) B. III 194 nt. 2. (cf. Aufrecht. in Kuhnii ann. III 240 cf. V 365). Eodem referendum est, quod terminationibus personalibus tis Lat. ts,

Lit. Slau. te praesentis quidem et futuri Scr. et Send. t'a respondet, cum alibi ta inueniatur (Goth. nunquam non — th legitur) Schleicher II 517 sq. B. I 23. II 279 sq. Denique cf. Scr. ati et ad'i (supra). B. II 200. — Ad alteram suffixi formam efficta Slauorum aduerbia in dû exeuntia Boppio uidentur cf. nt 1. Praeterea autem illic o-tŭ (ab) habemus, cuius forma ad Scr. atas (inde) respicit. cf. B. III 493.

14) B. I 23. II 320 sq. Vergl. Acc. p. 221. 268 nt. 120. L. M. l. l. Sch. p. 51. — Simili ratione etiam alibi aspiratio per propinquas litteras introducitur. cf. Send. pat'nî Scr. patnî. πότνια, nhd. Schmerz, ahd. smerzo. etc. B. I 61 sq. 69 sq. 77-79. Bornhak. Hochdtsch. Gramm. I 1862. p 18. nr. 3.

15) Hoefer. Zur Lautlehre. Berl. 1839. p. 100 sq. Schweizer apud Hoeferum l. l. Sch. p. 51. L. Meyer: Vgl. Gr. I 324.

16) Christ. p. 144.

17) cf. Priscian. Inst. gramm. V §. 75. Vol. I p. 187 Hertz: Ablatiuus proprius est Romanorum...., quamuis hunc quoque a uetustissimis Graecorum grammaticis accepisse uidentur qui sextum casum dicebant οὐρανόθεν, ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν, qui profecto ablatiui uim possidet: nam etiam praepositionem assumit ut ἐξ ἐμέθεν, ἐξ οὐρανόθεν. XIII §. 5. Vol. II p. 3. Hertz: Eumque quidam ex ipsis (Graecis) sextum esse casum existimauerunt. (Antea allatae erant formae ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν.). — Ablatiuum proprio sensu intelligimus, eo quo apud Indos adhibetur „Wohercasus." cf. B. I 350. Schweizer. ap. Hoef. l. l. — Ablatiuas formas apud Graecos exstare etiam aduerbia in ως (= ωτ) cadentia Boppius (I 351. III 477. Vergl. Acc. 258 sq.) Ebelius (in Kuhnii ann. VI 214) Schleicherus (II 446 sq.) Hieckius (l. l. p. 11) iudicant. cf. L. Meyer. Vgl. Gr. I 229. Sch. 144. Contra hanc sententiam disputatur L. M. p. 33. — Praeterea in Doricis aduerbiis πῶ, τουτῶ (Ahrens de dialectis Graecis II 374) ablatiuorum uestigia elucent (B. I 352), quibus Goth. aljathrô (aliunde), hvathrô (unde) licet comparari. (B. ibd. nr. 2. Hiecke. l. l. p. 12. Lottner. in Kuhnii aunalib. VII 34. cf. Schleicher II 449. — uide etiam nt. 26. — Adde huc Dionys. Thr. p. 641 sq. (Bekker Anecdota Gr. II) τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω, κάτω, ὧν σχέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἡ ἐν τόπῳ, ἡ εἰς τόπον, ἡ ἐκ τόπου, οἷον οἴκοι- οἴκαδε- οἴκοθεν. cf. Scholia Dionys. Thr. p 443-445 (ibd.)

Apollon. de adu. p. 596 sq.: (ibd.): *Αἱ διὰ τοῦ θεν παραχθεῖσαι λέξεις τοπικαὶ ἐπιῤῥηματικῶς τὴν ἐκ τόπου σχέσιν σημαίνουσιν.* cf. 621 l. 15 sqq.: *πᾶσα παραγωγὴ ἐπιῤῥηματικὴ τοπικὴν σχέσιν ἀναδεξαμένη μιᾷ ὑπακούει πτώσει κατὰ τὴν διάλυσιν, οἴκοθι — ἐν οἴκῳ, οἴκοθεν* — (cf. p. 593 fin.) *ἐξ οἴκου, οἴκαδε — εἰς οἶκον.* Quod utinam accuratius ille respexisset neu intempestiue ad usum suffixi explicandum hoc arripuisset quod locum priorem modo laudatum sequitur: *εἶπον δὲ παραχθεῖσαι τοπικῶς, ἐπεὶ καὶ ἔνια τὴν αὐτὴν ἔχει σημασίαν τοῖς πρωτοτύποις, ὡς δεδείξεται.* Nunc uero ne hac quidem de re apud clarissimum grammaticum desunt quae inepte tradita esse sit sane concedendum. (cf. huc Schoemanni de articulo cap. II. Gryph. 1862. p. 3 sq.) uide p. 599.

18) Schol. Dionys: Thr. p. 903 sicuti *τούτου* et *δεσποίνης*, eodem modo *ἐμέθεν γενικὴ πτῶσις* appellatur. cf. Apollon. de adu. p. 597 sqq. Priscian XIII §. 5 Vol. II p. 3 Hertz: Jlli enim *ἐμέθεν σέθεν ἕθεν* accusatiuos cum adiectione proferentes loco genetiui accipiunt. De recentioribus uide Hartung. Ueber die Casus, ihre Bildung u. Bedeutung i. d. Gr. u. Lat. Spr. 1831. p. 171: Diese Endg. (*θεν*) gehört ihrer Bedeutg. wegen zum Genitiv. Schmidt. in Hoeferi sylloge II 68. Thiersch. Griech. Gramm. ed. 4. 1855. §. 137, 1. 3. — cf. Winer: Gramm. des N. T. Sprachodioms. ed. 6. 1855. p. 166: Der Genitiv ist unbestritten der Wohercasus.

19) uide cap. VI fin.

20) cf. e. c. Hieckium l. l. p. 5 extr. p. 7 init., qui localistas, ut ita dicam, uehementer sane suo iure impugnat.

21) Et est hic quidem usus proprius ac peculiaris genitiui quam qui maxime, quoniam nominatiuo genitiuus sicuti substantiuo adiectiuum adiungitur, qua re fit, ut inhaesiuam, ut ita dicam, et definitiuam primitus uim obtineat. „Zusammengehörigkeits-, Bestimmmungs-Casus." De uera hac genitiui indole cf. G. Hermann. ad Viger. ed. 3. p. 877.: Genitiui proprium est id indicare cuius quid aliquo quocunque modo accidens est. — „Der Genitiv ein Adjectiv." Höfer l. l. p. 92. p. 96 ut. Schweizer in Kuhnii annalib. III p. 389: „Der Gen. verhält sich zum Nomin. wie das Adj. zu s. Subst., bezeichnet also das zu d. Begriff Gehörende und auf ihn sich Beziehende." Thiersch

l. l. §. 176,12. 177,1: „Der Gen. Ergänzungsbegr.“ Ellendt. Lat. Gr. ed. 5 cur. M. Seyffert. Berl. 1862 p. 120: Der Gen. ist zunächst Cas. f. d. Ergänzung eines Subst. durch ein anderes.

22) proprie: ualida uis Alcinoi, quandoquidem ἱερός respondet Scr. adiectiuo is'iras, uigens (Kuhn. i. ann. suis II 274 sq. Curtius ibd. III 154 sqq.) Qua originatione neglecta quo tandem modo nisi frigido atque inepto (cf. Faesi. ad Jl. 16,407. Dc. i. e. Duncanii lexicon Homericum et Pindaricum ed. Rost p. 553.) ἱερὸν ἰχθύν explicabimus? Quod attributum iam apud ueteres non defuerunt qui μέγαν hoc loco interpretarentur. Bene cum his concinit, quod commune epitheton *omnium munitarum* urbium ἱερός esse docemur. Dc. p. 1297. 1342.

23. Locatiuum hic ablatiuum habemus. „Wocasus,“ *Jm* Achaeischen Argos.

24. B. I. 441. Schleicher II p. 467.

25. In lingua Sendica enim locatiuus non nunquam genitiui forma utitur B. I 398, et apud Latinos tres declinationes, prima, secunda, quinta, singularis genitiuum locatiui instar formatum cadensque in i litteram habent, ueluti et Corinthi arx dicitur et Corinthi docuit, cf. ruri, domi = οἴκοι, humi = χαμαί. B. I 377 fin. 399. Madvig. Lat. Gr. §. 296 a. nt. 3. Schleicher II 460.

26) Vergl. Gramm. ed. 1. p. 251: Das Suff. θεν von echt ablativer Bedeutg., die Entfernung von einem Ort ausdrückend, giebt man mit Unrecht als Vertreter der Genitivendung, wo diese in der gew. Sprache d. Bezeichng. des verlorenen Abl. übernommen hat.

27) Zumpt. Lat. Gr. §. 683. cf. §. 398 nt. 1. Madvig. Lat. Gramm. §. 275 nt. 3.

28) B. I 354 Hoefer l. l. p. 101. Pott. II 631 fin.

29) B. I 178 sqq. 344 sqq. Schleicher II 447. cf. Pott. II 465. 631.

30) B. I 178. 345 sqq.

31) B. I 349. Mommsen. Unterital. Dialekte p. 227. Hiecke. l. l. p. 11.

32) B. I 348 sqq. Veluti in inscriptione quadam (apud Mommsenium Röm. Gesch. I ed. 2. p. 426) legimus Gnaiuod patre prognatus. — Apud recentiores Latinos nescio an exstet in particula sed, quam quidem uiri nonnulli doctissimi hodie ex

reflexiui pronominis ablatiuo oriundam esse censent. B. I 350 III 484 med. Corssen. UeberAusspr. Vocalism. u. Betong der Lat. Spr. I 334. L. M. p. 33. Meyer. Vergl. Gr. I 80: „für sich, abgesondert." Pott. II 314: Abl. extrad, sed vom Pron. refl: „An und für sich, der Sache nach." cf. I, 378: In sed-itio ein Abl. erhalten. Contra sunt qui aut a se-dum sed deriuent. Sch. p. 191 aut coniunctionem sed nominatiuam esse formam contendant, praepositionem sed (siue sl. Umbr. sei) solam cum hoc ablatiuo conferant. Umbr. Sprdkm. I 58. 156. — Ceterum met quoque Boppio (I 350) ablatiuus uidetur esse. cf. Pott. II 264.

33) Vide B. I 354 sqq. Umbr. Sprdkm. I 87. 111. 117. 122. 127. nt. nostram 17 med.

II.

1) cf. *ἀλλά* et *ἄλλα*. (B. III 483. Sch. 190. Nostrum quoque „aber" proprie aliud significat. B. II 143. 193. III 483. cf. Scr. aparas, alius; apud Armenios ail et „alius" est et „sed". B. III 483.), *ὅμως* et *ὁμῶς*. Sch. 219, *οὐκοῦν* et *οὔκουν* Herm. ad Viger. ed. 3 p. 794 sqq., *σφόδρα* et *σφοδρά* (Jo. Alexdrn. *τονικὰ παραγγέλματα* ed. Dindorf. p. 30 l. 19: *τὸ σφ. βαρύνεται ἐπίῤῥημα ὄν· ὄνομα δὲ ὀξύνεται*), *Ποτνιαί* (oppidum Boeotiae. Eur. Phoen. 1124) et *πότνια* (cf. Göttling, Die Lehre v. d. Accent der griech. Spr. f. Schulen. ed. 2. 1820. p. 49 nt.)

2) cf. *μέν* et *μήν* (Dor. *μάν*) (Sch. 188. Spitzner. Exc. VIII ad Il. Vol. I Sect. II p. XX, *δέ* et *δή* (Sch. 188 sq. Spitzner l. l.).

3) cf. ualde et ualide, zwar et mhd. ze wâre. (W. Wackernagel Wörterb. z. d. Altdtsch. Leseb. 1861. p. 364 s. u. wâr. Sch. 189.), sonst et mhd. sô ne ist = ita si non est (similiter inuenitur sôst = sô ist, nist = ni ist. Wackern. p. 267. Bornhak, Hochdtsch. Gramm. I. 1862. p. 44 nt. 3).

4) cf. wenn et wann Sch. 185. B. III 484 (animaduertendum hic uidetur Schilleri illud: Herr, richte, wenn du Alles weisst = cum omnia audiueris), dann et denn Sch. 226; Frcg. on siue addito articulo l'on et l'homme, sicuti apud nos „man" et „Mann". cf. Bornhak p. 76. Ceterum similiter apud Hebraeos

*3, 278. *4, 147. *4, 186. *4, 215. (*)13, 30. *17, 386. *20, 61. **3, 172 Od. *Od. 10, 353. *Od. 12, 242.

*πρόσσοϑεν. ἐλαύνων πρ. ἵππους. Il. 23, 533.

πρόσϑε(ν). cf. der Tod hat eine andere Gestalt von vorne, eine andere von hinten ... vorne bitter, hinten süss. H. Müller. Erquickstdn. p. 5. — *de loco: Il. 4, 105. 113. 129. 5, 300. 315. 6, 181. 11, 397. 12, 294. 298. 13, 157. 440. 719. 803. 17, 7. 20, 95. 481. 21, 7. 581. 22, 158. 23, 133. 487. 572. 639. 24, 95. 324. Od. 5, 452. 24, 155. **c. gen. Il. 4, 304. 5, 56. 80. 107. 170. 595. 7, 224. 8, 100. 134. 9, 193. 473. 12, 145. 446. 13, 385. 392. 15, 307. 16, 220. 321. 485. 742. 833. 19, 13. 20, 402. 163. 21, 601. 22, 313. 464. 23, 167. 877. Od. 7, 21. 15, 164. 24, 540. 22, 4.

Quam facile ex notione locali „ante" euadat tuendi notio, et inde apparet, quod praepositiones πρό, pro, vor, für utroque sensu usurpantur, et ex locis Homericis conspicitur ubi ambigi licet, utram esse significationem statuamus, qualis est uersus Il. 4, 54. τάων οὔτοι ἐγὼ **πρόσϑ' ἵσταμαι. I shall not place myself before them, to protect them. ὁ πρόσϑεν ἱστάμενός τινος προΐσταται ἐκείνου. Dc. ὅς τε ἑῆς **πρόσϑεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν. Od. 8, 524. — **Il. 21, 587: πρόσϑε φίλων τοκέων ... Ἴλιον εἰρυόμεσϑα.

**de tempore. πρόσϑεν Ἄρης ὤρεξαϑ'. Il. 5, 851. „πρότερος." P. — 3, 317. 346. 2, 359. πρόσϑ' ἄλλων „πρότερον τῶν λοιπῶν". 6, 17. Od. 22, 432. 23, 223. 11, 629. 4, 688. 6, 242. 9, 370. 17, 371. 17, 7. 23, 137. 24, 52. 4, 688 (hic et alibi τὸ πρ.) Il. 1, 251. 7, 325. 9, 44. 13, 66. 9, 524. 12, 33. 40. 116. 20, 28. 23, 570. 583. 24, 698.

*(**)πάροιϑε(ν) et προ-πάροιϑε(ν) idem significant quod πρόσϑεν, neque in Odyssea solum, ut chorizontes uolunt, sed etiam in Iliade προπ. de tempore inuenitur. cf. Schol. Il. 10, 476. Lehrs de Arist. stud. Hom. p. 121. — I. 1, 360. 500. 2, 92. 811. 3, 22. 162. 4, 348. 6, 307. 319. 4, 185. 12, 131. 13, 205. 14, 297. 427. 15, 154. 260. 66. 423. 355. 746. 10, 476. 15, 227. 16, 255. 218. 319. 19, 344. 18, 3. 531. 615. 336. 20, 374. 437. 441. 456. 21, 567. 104. 17, 167. 8, 494. 22, 6. 35. 23, 22. 213. 498. 582. 24, 286. 23, 20. 180. Od. 1, 322. 2, 312. 4, 225. 355. 6, 174. 1, 107. 3, 407. 16, 344.

17, 357. 297. 18, 32. 24, 416. 447. 19, 33. 227. 15, 150. 122. 10, 354. 172. 9, 482. 11, 483. 16, 181. 17, 277. 282. 294. 18, 275. 16, 166. 4, 625. H. 11, 734. 22, 197. 20, 324. 510. 22, 197. 24, 510. 23, 804. Od. 7, 125.

*ὄπι(σ)θε(ν), κατ-όπισθε(ν), μετ-όπισθε(ν), ἐξ-όπι(σ)θε(ν). Etiam de tempore** „postea" „eigentlich v. dem, was von hinten nachfolgt, daher zeitlich nachher, in Zukunft." Ameis ad Od. 2, 270. — Il. 2, 542. 5, 595. 8, 342. 11, 178. 1, 197. Od. 5, 167. 10, 209. 9, 539, 15, 34. 88. 22, 92. 6, 307. 22, 174. 2, 270. 22, 345. Il. 17, 261. 9, 249. Od. 22, 319. 24, 84. 8, 414. Il. 4, 362. 6, 526. Od. 22, 55. 40. Il. 6, 181. 6, 68. 22, 334. Od. 17, 201. Il. 4, 298. 23, 505. 8, 332. Od. 8, 527. 11, 6. 12, 148. 21, 160. 13, 241. 4, 357. 13, 84. 19, 436. Il. 13, 71. 83. 289. 536. 721. 834. 21, 256. 16, 115. 791. 806. 19, 397. 18, 155. 22, 396. 23, 346. 21, 129. 23, 726. 763. 9, 504. 11, 613. 15, 672. 645. 11, 545. 397. 14, 4. Od. 11, 66. 72. Od. 18, 168. 17, 66. Il. 17, 718. 14, 430. 16, 611. 24, 15. 17, 527. 23, 136. 15, 694. 17, 468. 17, 718. 723. 746. 18, 548. 554. 22, 157. 15, 7. 14, 14. 15, 451. 341. 541. 9, 332. 24, 111. 20, 308. Od. 2, 270. 278. Il. 22, 119. 24, 436. 10, 490. 9, 515. 519. Od. 24, 546. 4, 695. 547. 11, 382. 224. 8, 414. 14, 393. 23, 249. 261. Il. 12, 34.

*ἐγγύθεν [19]). Il. 12, 337. 13, 562. 15, 529. 13, 574. 5, 72. Od. 15, 163. Il. 24, 360. 14, 446. Od. 3, 36. 4, 630. Il. 13, 647. 5, 275. 1, 219. Od. 8, 62. 267. 471. Il. 11, 396. 485. 17, 128. 20, 330. 23, 713. 17, 582. 18, 16. 381. Od. 8, 62. 261. 471. 9, 423. 6, 279. 7, 205. Il. 10, 508. 15, 710. Od. 17, 71. Il. 11, 723. 22, 295. 17, 554. 22, 141. 204. 23, 516. 323. 18, 133. 19, 409. Od. 12, 183. 354.

*σχεδόθεν 16, 800. 807. 17, 359. Od. 2, 267. 13, 221. 15, 223. 19, 447. 20, 30.

*ἔκαθεν Il. 2, 456. 13, 179. 16, 634. (ἔκαθεν δέ τε γίγνετ' ἀκουή.) Od. 17, 25.

*ἄνευθε(ν). Il. 23, 376. στὰς πολλὸν ἄνευθε. 23, 452. 474. 241. 24, 174. 208. 22, 88. 300. 368. 39. 21, 78. 2, 27. 64. 4, 277. 5, 585. 16, 89. Od. 4, 356. 7, 192. 10, 554. 11, 82. 9, 26. 16, 239.

*ἀπ-άνευθε(ν). Il. 1, 35. 48. 2, 391. 812. 1, 549. 4, 227.

8, 10. 9, 478. 11, 283. 81. 425. 434. 341. 9, 478. 14, 30. 189. 15, 348. 17, 198. 403. 426. 18, 523. 558. 19, 356. 374. 23, 83. 77. 141. 194. 24, 211. 473. 19, 378. 18, 412. 5, 185. 22, 88. Od. 1, 190. 2, 164. 260. 6, 204. 223. 236. 7, 184. 9, 36. 189. 10, 524. 17, 447.

*ἀπόπρο-θεν. Il. 17, 66. 408. 501. 10, 209. 410. Od. 6, 218. 7, 244. 9, 188. 10, 524.

*ἀπ-άτερθε(ν) Il. 2, 587. 5, 445. 18, 217.

*ἔντοσθε(ν). Od. 9, 235. 298. 22, 172. 294. 10, 92. 14, 13. 15, 289. 1, 126. 2, 145. 1, 128. 380. 2, 224. 18, 238. 17, 339. 21, 417. Il. 4, 454. 6, 364. 12, 416. 22, 237. 12, 296. 455. 10, 262. Od. 12, 241. 13, 100.

*ἔνδοθεν. Il. 24, 161. 6, 247. Od. 4, 74. 293. 467. 283. 20, 101.

*ἔκτο(σ)θε(ν). Od. 20, 101. Il. 7, 341. 440. Od. 22, 385. 23, 148. 9, 239. 338. 7, 112. 13, 100. 1, 132. 17, 278. Il. 9, 552. 10, 263. 334.

εἴθε uel *αἴθε* ideo omisimus, quia mutilatum est ex *εἰ* (*αἰ*) *θεοί* (cf. Pott. II, 323. I, p. LVII Benfey. *II*, 208) cf. edepol = e deus Pollux et uulgaris linguae nostrae Oje-(mine) = O Iesu (domine).

VIII.

Finitur dissertatio.

Locis Homericis consideratis restat, ut, quid inde sequatur, paucis comprehendamus atque ad umbilicum hance commentationem adducamus. Demonstratum est suffixum *θεν* quam etymologice habet uim eam non ibi solum ubi cuiuis apparet retinere, sed etiam, quibus locis primo obtutu hanc uidetur mutasse aut amisisse, eos fere ex primaria eius notione explanari atque intelligi posse; attamen propter id ipsum, quod ad uarias res declarandas paullo uberius adhibitum est, non semper recenti quasi splendore nitere *θεν*, id quod et similibus praepositionibus additis et abiecto nonnunquam finali *ν* ostenditur; eoque paullatim rem processisse, ut quibusdam locis

non possimus negare uigorem uocis non iam conspici aut sentiri: non dissimili modo atque amnes quidam magna ui ex montibus decurrentes postquam largo undarum fluctu adiacentes regiones irrigarunt, in plura capita diuisi ad extremum paludibus hauriuntur obruunturue arenis, uel ac lapide in aquam coniecto gyri exsistunt, qui, dum magis magisque diffunduntur quasi et latius serpunt, simul tenuiores euadunt et postremo euanescunt. — His expositis contulisse me quantulumcunque puto ad soluendam quaestionem aliquam a Lehrsio propositam, qui (l. l. p. 41 nt.) haec habet: difficilis quaestio, sed accuratissima perquisitione dignissima, in his aduerbis in θεν exeuntibus quo usque iam Homericis temporibus unum quodque a propria significatione discesserit, quo deinde haec libertas progressa sit.